

NARKO LOG 2022

MADDE
KULLANICILARI
PROFİL ANALİZİ

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
NARKOTİK SUÇLARLA MÜCADELE
DAİRE BAŞKANLIĞI

MADDE KULLANICILARI PROFİL ANALİZİ
2021 YILI NARKOLOG RAPORU

**Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı
İzleme Merkezi Şube Müdürlüğü**

ANKARA - 2022

NDB Yayınları: 34

Yayın No: 2022/1

1. Baskı

iÇİNDEKİLER

SUNUŞ	7
BÖLÜM I : MADDE KULLANICILARI GENEL PROFİL ANALİZİ	15
BÖLÜM II : MADDE KULLANICILARI ÖZEL PROFİL ANALİZİ	25
2.1. Metamfetamin Kullanıcısı Profil Analizi.....	26
2.2. Eroin Kullanıcısı Profil Analizi.....	32
2.3. Bonzai (Sentetik Kannabinoid) Kullanıcısı Profil Analizi.....	38
2.4. Cinsiyete Göre Madde Kullanıcısı Profil Analizi.....	44
SONUÇ	50

SUNUŞ

Narkotik mücadelesi üç temel ayak üzerinde ilerler. Bunlar; kolluk faaliyetlerini içeren arzla mücadele, bilgilendirme faaliyetlerini içeren önleme/egitim ve bağımlı bireylerin iyileştirilmesi ve yeniden topluma kazandırılmalarını içeren tedavi/rehabilitasyon süreçleridir. Bu süreçlerin/ayakların birbirinden ayrılmadan ve ahenk içinde hareket etmesi mücadelenin başarıya ulaşması için zorunludur.

Günümüz dünyasının en önemli sorunları arasında yer alan madde kullanımı, bağımlılığa neden olan ve fakat tedavi edilebilir bir hastalıktır. Bunun yanında madde bağımlılığının nörolojik etkileri ve buna bağlı olarak farklı suçlara karışılması, ayrıca uyuşturucunun arzını ortaya çıkarması, önemli bir toplumsal güvenlik sorununu oluşturmaktadır.

Sorunun tespiti ve çözüm önerileri geliştirilebilmesi, arz, önleme/egitim ve tedavi/rehabilitasyon faaliyetlerinin amaca uygun şekilde yürütülebilmesi için uyuşturucu suçlarına karışan kişilerin profilinin çıkarılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu önceliklerden yola çıkılarak Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından, İçişleri Bakanlığının 25.01.2018 tarihli onayıyla Narkolog isimli bir proje başlatılmıştır. Proje kapsamında illerimizde haklarında uyuşturucu suçlarından dolayı işlem yapılan kişilere Narkoform adıyla bir anket uygulanmaktadır.

Çalışmanın Amacı

Uyuşturucu suçlarının arkasında yatan nedenlerin ve risk faktörlerinin belirlenmesi yoluyla, uyuşturucu maddelerin arzı, madde kullanımı, bağımlılığı, tedavi ve rehabilitasyon alanlarında yaşanan sorunlarla daha güçlü ve etkin biçimde mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmanın Kapsamı

Çalışma 2021 yılını kapsamaktadır. 81 ilimizde İl Emniyet Müdürlüklerinin adli birimleri tarafından uyuşturucu suçlarından dolayı soruşturma gören şüpheliler evreni oluşturmaktadır. Anketimiz, şüpheliler hakkında yürütülen adli işlemler tamamlandıktan sonra ve tamamıyla gönüllülük esasına göre uygulanmaktadır.

Türkiye genelinde polis tarafından 2021 yılında, uyuşturucu suçlarından dolayı 264.202 şüpheliye adli işlem yapılmıştır. Söz konusu şüphelilerin, 43.452'sine (%16.4) anket uygulanmıştır ve raporlamada mükerrer veriler hariç tutulmuştur. Bu rapordaki bulgular, "Hayatının herhangi döneminde madde kullandığını beyan eden" 27.779 kişinin verileriyle ortaya konmuştur.

Narkoformların Hazırlık ve Narkologların Eğitim Süreci

Literatürde kullanılan anket ve ölçekler incelenerek, 2 bölüm ve 77 soru halinde bir anket formu oluşturulmuştur.

Anketin amaca yönelik işlevselliğini ölçebilmek adına, 07 – 16 Şubat 2018 tarihleri arasında iki dönem halinde ve Ankara Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğünde (96) şüpheliye pilot çalışma yapılmıştır.

27.02.2018 tarihinde yapılan 32. TUBİM Bilim Kurulu toplantısında söz konusu formun düzenlenecek eğitimler akabinde 81 ilde uygulanmasına karar verilmiştir.

Proje başlangıcından günümüze kadar, Başkanlık ve 81 il ve narkotik biriminde çalışan toplam 325 personele anketleri uygulamak üzere Narkolog eğitimi verilmiştir. 2018 yılında ilk eğitim uygulanmış ve Tablet PC dağıtımı yapılmıştır.

Narkoformun Uygulanması

Anket formlarının etkin bir biçimde değerlendirilmesi amacıyla bir yazılım tasarlanarak, POL-NET Bağlantılı Tablet-PC'lere yüklenmiştir.

Sistemi verimli şekilde kullanabilmek ve hata payını asgari düzeye indirebilmek amacıyla Ankara'da (1) haftalık yazılım deneme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

06.06.2018 tarihi itibarıyla Narkoformların uygulanmasına geçilmiştir. 24 saat esasına göre tabletler üzerinden doldurulan formlar, POL-NET üzerinden online olarak Başkanlığa iletilmektedir.

Bu raporda; başta uyuşturucunun arzıyla mücadele eden kolluk birimlerimize, bunun yanında önleme/egitim ve tedavi/rehabilitasyon faaliyeti yürüten kurumlarımıza ve konuyla ilgili yapılan akademik çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülen analiz sonuçları sunulmuştur.

GRAFİKLER

BÖLÜM I : MADDE KULLANICILARI GENEL PROFİL ANALİZİ

Grafik 1.1. Cinsiyet Dağılımı.....	16
Grafik 1.2. İş Durumu.....	16
Grafik 1.3. Anne / Baba Yaşıyor Mu?	17
Grafik 1.4. Anne Öğrenim Durumu	18
Grafik 1.5. Baba Öğrenim Durumu	18
Grafik 1.6. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?	19
Grafik 1.7. Aile İçinde Şiddet Var Mı?	19
Grafik 1.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş	20
Grafik 1.9. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı ?	20
Grafik 1.10. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli.....	21
Grafik 1.11. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı	21
Grafik 1.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	22
Grafik 1.13. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi ?	22
Grafik 1.14. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı Mı ?	23
Grafik 1.15. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü ?	23
Grafik 1.16. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü ?	23

BÖLÜM II : MADDE KULLANICILARI ÖZEL PROFİL ANALİZİ

2.1. Metamfetamin Kullanıcısı Profil Analizi

Grafik 2.1.1. Cinsiyet Dağılımı.....	26
Grafik 2.1.2. İş Durumu.....	26
Grafik 2.1.3. Anne / Baba Yaşıyor Mu?	26
Grafik 2.1.4. Anne / Baba Birliktelik Durumu	27
Grafik 2.1.5. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?	27
Grafik 2.1.6. Aile İçinde Şiddet Var Mı?	28
Grafik 2.1.7. Medeni Durumu	28
Grafik 2.1.8. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu.....	28
Grafik 2.1.9. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş	28
Grafik 2.1.10. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı ?	28
Grafik 2.1.11. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli.....	29
Grafik 2.1.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi ?	30
Grafik 2.1.13. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı Mı ?	30
Grafik 2.1.14. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü ?	30
Grafik 2.1.15. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü ?	31

2.2. Eroin Kullanıcısı Profil Analizi

Grafik 2.2.1. Cinsiyet Dağılımı.....	32
Grafik 2.2.2. İş Durumu	32
Grafik 2.2.3. Anne / Baba Yaşıyor Mu?	32
Grafik 2.2.4. Anne / Baba Birliktelik Durumu	33
Grafik 2.2.5. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?	33
Grafik 2.2.6. Aile İçinde Şiddet Var Mı?	34

Grafik 2.2.7. Medeni Durumu	34
Grafik 2.2.8. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu	34
Grafik 2.2.9. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş	34
Grafik 2.2.10. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı ?	34
Grafik 2.2.11. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli.....	35
Grafik 2.2.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi ?.....	36
Grafik 2.2.13. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı Mı ?	36
Grafik 2.2.14. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü ?	36
Grafik 2.2.15. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü ?	37
2.3. Bonzai (Sentetik Kannabinoid) Kullanıcısı Profil Analizi	
Grafik 2.3.1. Cinsiyet Dağılımı.....	38
Grafik 2.3.2. İş Durumu	38
Grafik 2.3.3. Anne / Baba Yaşıyor Mu?	38
Grafik 2.3.4. Anne / Baba Birliktelik Durumu	39
Grafik 2.3.5. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?	39
Grafik 2.3.6. Aile İçinde Şiddet Var Mı?	40
Grafik 2.3.7. Medeni Durumu	40
Grafik 2.3.8. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu.....	40
Grafik 2.3.9. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş	40
Grafik 2.3.10. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı ?	40
Grafik 2.3.11. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli.....	41
Grafik 2.3.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi ?.....	42
Grafik 2.3.13. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı Mı ?	42
Grafik 2.3.14. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü ?.....	42
Grafik 2.3.15. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü ?.....	43
2.4. Cinsiyete Göre Madde Kullanıcısı Profil Analizi	
Grafik 2.4.1. İş Durumu.....	44
Grafik 2.4.2. Anne / Baba Yaşıyor Mu?	44
Grafik 2.4.3. Anne / Baba Birliktelik Durumu	45
Grafik 2.4.4. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?	45
Grafik 2.4.5. Aile İçinde Şiddet Var Mı?	46
Grafik 2.4.6. Medeni Durumu	46
Grafik 2.4.7. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu	46
Grafik 2.4.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş	46
Grafik 2.4.9. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı ?	46
Grafik 2.4.10. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli.....	47
Grafik 2.4.11. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi ?.....	48
Grafik 2.4.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı Mı ?	48
Grafik 2.4.13. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü ?.....	48
Grafik 2.4.14. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü ?	49

TABLOLAR

BÖLÜM I : MADDE KULLANICILARI GENEL PROFİL ANALİZİ

Tablo 1.1. Öğrenim Durumu	16
Tablo 1.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı	17
Tablo 1.3. Anne / Baba Birliktelik Durumu	17
Tablo 1.4. Kiminle Birlikte Yaşıyor?	18
Tablo 1.5. Anne / Baba Meslek Dağılımı	18
Tablo 1.6. Medeni Durumu.....	19
Tablo 1.7. İlk Kez Uyuşturucu Madde Kullandığındaki Medeni Durumu.....	19
Tablo 1.8. İlk Denenen Uyuşturucu Madde	20
Tablo 1.9. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde	21
Tablo 1.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni.....	22
Tablo 1.11. Tedavi Olmak İstiyor Mu?.....	22
Tablo 1.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?.....	23
Tablo 1.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü ?	23

BÖLÜM II : MADDE KULLANICILARI ÖZEL PROFİL ANALİZİ

2.1. Metamfetamin Kullanıcısı Profil Analizi

Tablo 2.1.1. Öğrenim Durumu.....	26
Tablo 2.1.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı	26
Tablo 2.1.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor?	27
Tablo 2.1.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı	27
Tablo 2.1.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu	27
Tablo 2.1.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde.....	28
Tablo 2.1.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde.....	29
Tablo 2.1.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı	29
Tablo 2.1.9. Uyuşturucu Maddeyi Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?	29
Tablo 2.1.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni	30
Tablo 2.1.11. Tedavi Olmak İstiyor Mu?.....	30
Tablo 2.1.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?.....	30
Tablo 2.1.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü ?	31

2.2. Eroin Kullanıcısı Profil Analizi

Tablo 2.2.1. Öğrenim Durumu.....	32
Tablo 2.2.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı	32
Tablo 2.2.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor?	33
Tablo 2.2.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı	33
Tablo 2.2.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu	33
Tablo 2.2.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde.....	34

Tablo 2.2.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde	35
Tablo 2.2.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı	35
Tablo 2.2.9. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?	35
Tablo 2.2.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni	36
Tablo 2.2.11. Tedavi Olmak İstiyor Mu?	36
Tablo 2.2.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?	37
Tablo 2.2.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü ?	37
2.3. Bonzai (Sentetik Kannabinoid) Kullanıcısı Profil Analizi	
Tablo 2.3.1. Öğrenim Durumu	38
Tablo 2.3.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı	38
Tablo 2.3.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor?	39
Tablo 2.3.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı	39
Tablo 2.3.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu	39
Tablo 2.3.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde	40
Tablo 2.3.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde	41
Tablo 2.3.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı	41
Tablo 2.3.9. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?	41
Tablo 2.3.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni	42
Tablo 2.3.11. Tedavi Olmak İstiyor Mu?	42
Tablo 2.3.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?	42
Tablo 2.3.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü ?	43
2.4. Cinsiyete Göre Madde Kullanıcısı Profil Analizi	
Tablo 2.4.1. Öğrenim Durumu	44
Tablo 2.4.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı	44
Tablo 2.4.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor?	45
Tablo 2.4.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı	45
Tablo 2.4.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu	45
Tablo 2.4.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde	46
Tablo 2.4.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde	47
Tablo 2.4.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı	47
Tablo 2.4.9. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?	47
Tablo 2.4.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni	48
Tablo 2.4.11. Tedavi Olmak İstiyor Mu?	48
Tablo 2.4.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?	48
Tablo 2.4.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü ?	49

KISALTMALAR

- 2313 SKM** : 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanuna muhalefet suçları
- 3713 SKM** : 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa muhalefet suçları,
- 6136 SKM** : 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna muhalefet suçları,
- Bakanlık** : İçişleri Bakanlığı,
- Başkanlık** : Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı,
- Madde** : Uyuşturucu, uyarıcı ve halüsinojen narkotikleri,
- Narkoform** : 81 il Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüklerince haklarında uyuşturucu suçlarından dolayı adli işlem yapılan şüphelilere uygulanan anket formu,
- Narkorehber** : 81 il Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüklerinde görev yapan, 25 yaş ve üzeri yetişkin gruplara eğitim veren Emniyet Teşkilatı personeli,
- Narkolog** : Narkoformları uygulayan ve Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğünde görev yapan Emniyet Teşkilatı personeli,
- TCK 188 Suçları** : Türk Ceza Kanununun 188 inci maddesinde düzenlenmiş uyuşturucu madde temini ve ticaretiyle ilgili suçları,
- TCK 190 Suçları** : Türk Ceza Kanununun 190 inci maddesinde düzenlenmiş uyuşturucu madde kullanımını tarif ve özendirme suçları,
- TCK 191 Suçları** : Türk Ceza Kanununun 191 inci maddesinde düzenlenmiş suçları.

BÖLÜM

MADDE KULLANICILARI GENEL PROFİL ANALİZİ

BÖLÜM I: MADDE KULLANICILARI GENEL PROFİL ANALİZİ

Çalışma 2021 yılını kapsamaktadır. Bu bulgular, "Hayatında en az bir kez herhangi bir uyuşturucu maddeyi kullandığını beyan eden" 27.779 kişinin verileriyle hazırlanarak sonuçlar çıkartılmıştır.

○ Cinsiyet Dağılımı

Uyuşturucu suçları, erkek egemen bir suç türüdür. Polis tarafından gözaltına alınan şüpheliler bakımından kadınların bu suçtan daha uzak olduğu söylenebilir.

Örneklemin cinsiyetine baktığımızda, %95,1'i erkek, %4,9'u ise kadınlardan oluşmaktadır.

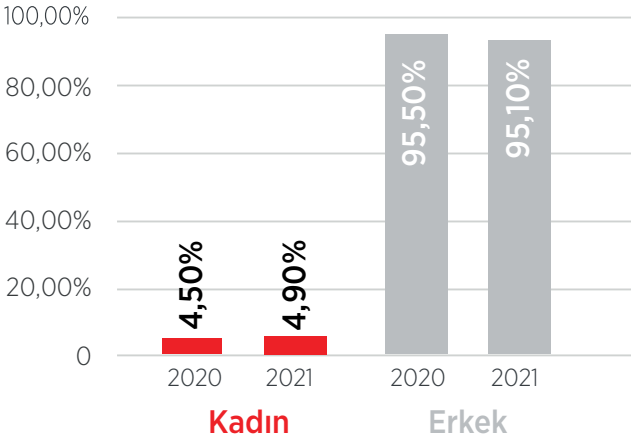
Suç türlerine göre cinsiyet yüzdelerine bakıldığında;

- TCK 188 suçlarından işlem görenlerin %5,2'si,
- TCK 190 suçlarından işlem görenlerin %11'i,
- TCK 191 suçlarından işlem görenlerin %4,8'i ve
- 2313 SKM suçlarından işlem görenlerin %8'i kadındır.

2021 yılında; bir önceki yıla göre, örnekleme cinsiyet bakımından kadınlarda düşük seviyede artış mevcuttur. Sonuçlar 2018 Genel Nüfusta Madde Kullanım Yaygınlığı Anketi ile de uyumludur.

TÜİK verilerine göre Türkiye nüfusunun %49,9'u kadın, %50,1'si erkektir. Türkiye genelindeki erkek nüfus yüzdesinin çok üzerinde bir orana Narkolog Projesi'nde ulaşılması dikkat çekicidir.

Grafik 1.1. Cinsiyet Dağılımı

○ Öğrenim Durumu¹

Örneklemin eğitim durumlarına bakıldığında %26,6'sı lise ve üzeri öğrenim düzeyine sahiptir. Bu oran 2020'de %25,5'tir.

Literatürde, uyuşturucu suçlarına karışanların eğitim durumunun düşük olduğu söylenmektedir. Narkolog çalışmasında da buna ilişkin sonuçlar elde edilmiştir. Buradan hareketle eğitim seviyesi

1 Öğrenim durumu hesaplanırken, mevcut öğrenim gördüğü kategori, okul terklerde ise son diploma baz alınmıştır.

yükseldikçe uyuşturucu suçlarına karışma olasılığının azaldığı yönünde bir kanaat oluşabilir.

TÜİK verilerine göre, lise altı öğrenim düzeyine sahiplilik oranı %61,6'dır. Narkolog verilerinde ise bu oran %73,4'tür. Türkiye genelindeki lise altı öğrenim düzeyine sahip kişi yüzdesinden çok daha fazla orana Narkolog Projesi'nde ulaşılmıştır. Bu da ulaşılan sonuçların bilimsel geçerliliği konusunda fikir verebilir.

Tablo 1.1. Öğrenim Durumu

Öğrenim Durumu	2021 (%)	2020 (%)	TÜİK
Ortaokul ve dengi okul Mezunu	38,2	40,1	26,1
İlkokul mezunu	32,2	31,7	22,7
Lise mezunu	23,6	22,6	21,1
Üniversite - Yüksekokul mezunu	2,8	2,8	14,7
Okuryazarım (Mezun değil)	1,6	1,2	10,2
Okumaz-Yazmaz	1,4	1,5	2,6
Yüksek Lisans - Doktora mezunu	0,2	0,1	1,8

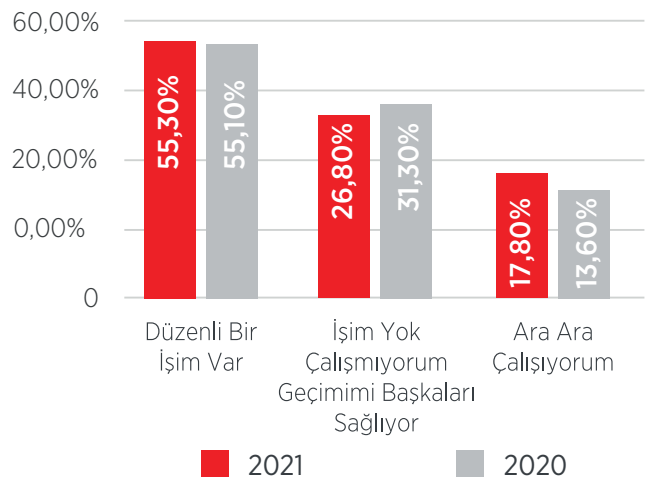
○ İş Durumu

Örnekleme üzerinde düzenli bir işim var diyenlerin (15.372 kişi) oranı %55,3'tür.

Örneklemin çalışma durumunda bir önceki yıla göre, ara ara çalışanlarda ve işi olmayan çalışmayanların oranında yükseliş görülmektedir.

İşsizliğin bir sorun olduğu söylenebilir ama bu durum, madde kullanımında doğrudan riskli bir sebep olarak görülmemektedir.

Grafik 1.2. İş Durumu

○ İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı

Örneklemin iş durumuna göre meslek dağılımında, 'düzenli bir işim var' ve 'ara ara çalışıyorum' diyen kişilerde en sık görülen meslek tabloda sunulmuştur.

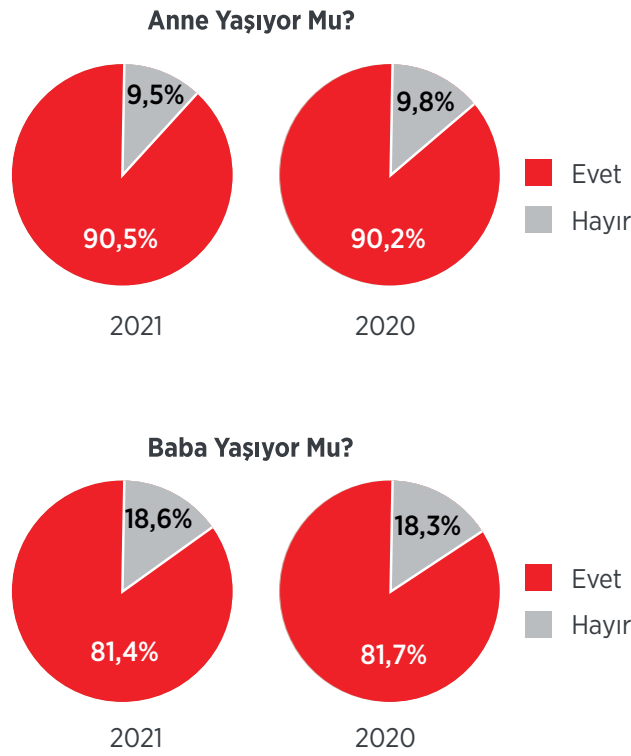
Tablo 1.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı

Meslek	2021	2020
İşçi	13,1	11,6
İnşaatçı	7,4	6,3
Esnaf	4,5	4,6
Seyyar satıcı	3,7	4,0
Oto tamirci	2,9	3,1
Şoför	2,8	3,6
Garson	2,6	3,4
Diğer meslekler	63,0	63,4

○ Anne / Baba Yaşıyor Mu?

Örneklemin anne ve baba durumları incelendiğinde, anneleri sağ olanların oranının babaları sağ olanlardan fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 1.3. Anne / Baba Yaşıyor Mu?

○ Anne / Baba Birliktelik Durumu

Örneklemin %71,4'ünün anne ve babası birlikte yaşamaktadır.

Anne veya babası ölen, boşanmış olan, ayrı yaşayan veya soruya cevap vermek istemeyenlerin oranı %28,6'dır.

Ayrı yaşıyorlar / boşandılar, cevap vermek istemeyenlerin ve çok eşli kişilerin oranı bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir.

Tablo 1.3. Anne / Baba Birliktelik Durumu

Birliktelik Durumu	2021	2020
Birlikte yaşıyorlar	71,4	68,7
Annem/babam öldü	17,2	17,2
Ayrı yaşıyorlar/boşandılar	6,5	7,5
Cevap vermek istemiyorum	4,2	6,4
Çok eşli	0,7	0,2

○ Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Örneklemin %86,7'si aile fertleriyle² birlikte yaşamaktadır. Bir önceki yıla göre biraz düşüş mevcuttur.

Suç türüne göre aile fertleriyle yaşayanların oranlarını incelediğimizde;

- 2313 SKM suçlarından işlem görenlerde %82,9,
- TCK 188 suçlarından işlem görenlerde %82,9,
- TCK 190 suçlarından işlem görenlerde %67 ve
- TCK 191 suçlarından işlem görenlerde %88,2 olduğu görülmektedir.

Ayrıca medeni durumu bekar olan kişilerde aile fertleriyle yaşayanların oranlarını incelediğimizde;

- TCK 188 suçlarından işlem gören bekar kişilerin %81,3'ü,
- TCK 191 suçlarından işlem gören bekar kişilerin ise %88,5'i aile fertleriyle birlikte yaşadığı ortaya çıkmıştır.

Örneklemin ortalama 4,1 kardeş sayısına sahip olduğu görülmektedir. Kardeş sayısına kişinin kendisi dahildir.

² Aile fertleri ifadesi; anne, baba, eş ve kardeşin biri veya birkaçını belirtmek için kullanılmıştır.

Tablo 1.4. Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Kiminle Birlikte Yaşıyor	2021	2020
Aile fertleri	86,7	87,2
Yalnız	7,3	7,5
Ev arkadaşı/ları	4,3	3,3
Sevgili/Partner	0,9	1,0
Akraba	0,4	0,6
Sokakta / Parkta diğer evsizlerle	0,4	0,3
Oda arkadaşı (Devlet/Özel/Vakıf Yurdu)	0,1	0,1

○ Anne / Baba Meslek Dağılımı

Anne / baba meslek dağılımlarında en sık görülen 4 meslek tabloda sunulmuştur.

Anne mesleği incelendiğinde ülkemiz geneli annelerin çoğu ev hanımıdır. Bir önceki yıla göre ev hanımı oranında artış mevcuttur.

Örneklemin %92,2'sinin annesinin "ev hanımı" olması, literatürde ön kabul olan "çalışan ailelerin çocuklarının madde kullanımında daha çok risk altında olduğu" görüşüyle uyumsuzdur.

TÜİK verilerine göre ülke geneli "ev hanımı" yüzdesi %32,5'tir.

Babaların %73,9'unun düzenli bir geliri olduğu söylenebilir.

Tablo 1.5. Anne / Baba Meslek Dağılımı

Anne Mesleği	2021	2020
Ev hanımı	92,2	91,1
Emekli	1,6	2,0
Temizlik şirketinde	0,8	0,8
İşçi	0,7	0,9
Diğer meslekler	4,7	5,2

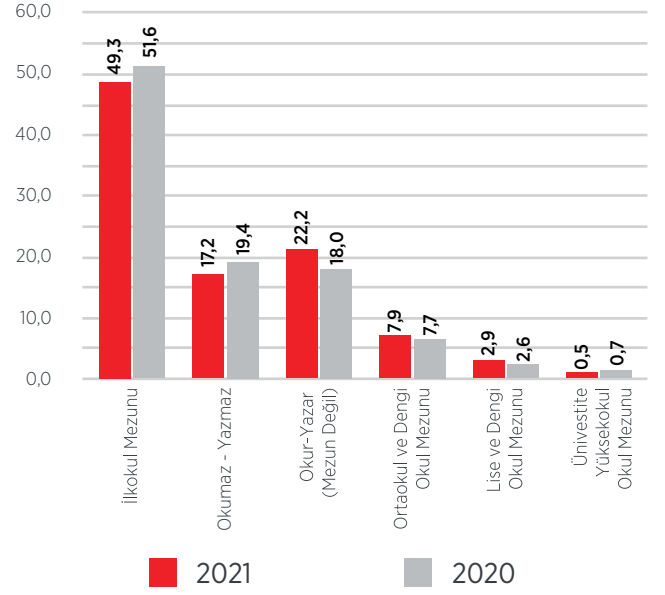
Baba Mesleği	2021	2020
Emekli	22,4	22,9
Düzenli işi yok	16,5	17,2
İşsiz (Çalışmıyor)	9,6	10,6
Esnaf	9,1	7,2
Diğer meslekler	42,4	42,1

○ Anne Öğrenim Durumu

Anne öğrenim durumu incelendiğinde;

- Annelerde "lise ve üzeri" eğitim düzeyi %3,4'tür.
- Oranlar, örneklemin eğitim durumuna göre daha düşüktür.

Grafik 1.4. Anne Öğrenim Durumu

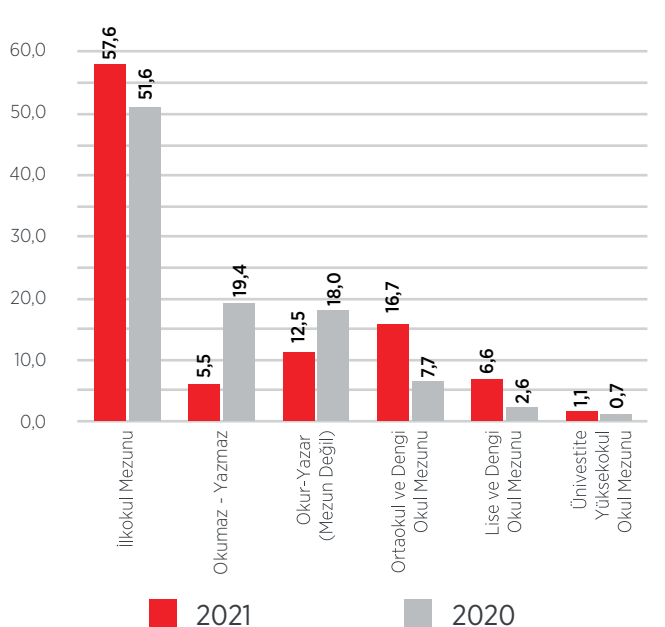

○ Baba Öğrenim Durumu

Baba öğrenim durumları incelendiğinde;

- Babalarda "lise ve üzeri" eğitim düzeyi %7,7'dir.
- Oranlar, örneklemin eğitim durumuna göre daha düşüktür.

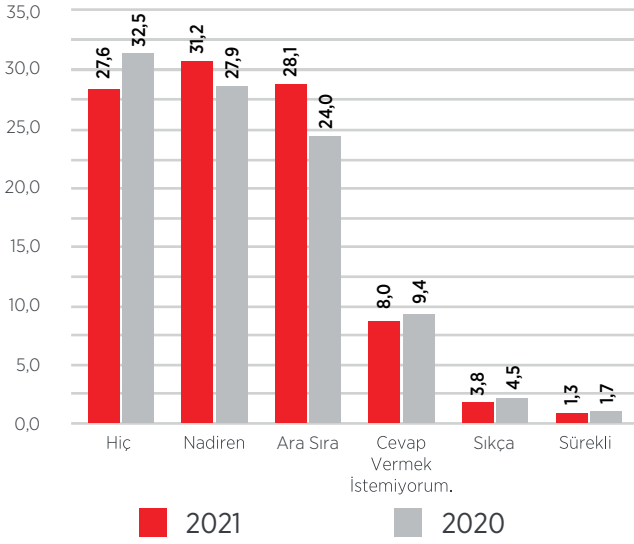
Grafik 1.5. Baba Öğrenim Durumu

○ Anne Baba Arasında Şiddet Var Mı?

Örnekleme anne ve baba arasında şiddet yaşanıp yaşanmadığı sorulmuştur. %27,6'lık oran hiç şiddet yaşanmadığını ifade etmiştir. Bu oran 2020 yılına göre düşüktür.

Grafik 1.6. Anne / Baba Arasında Şiddet Var Mı?

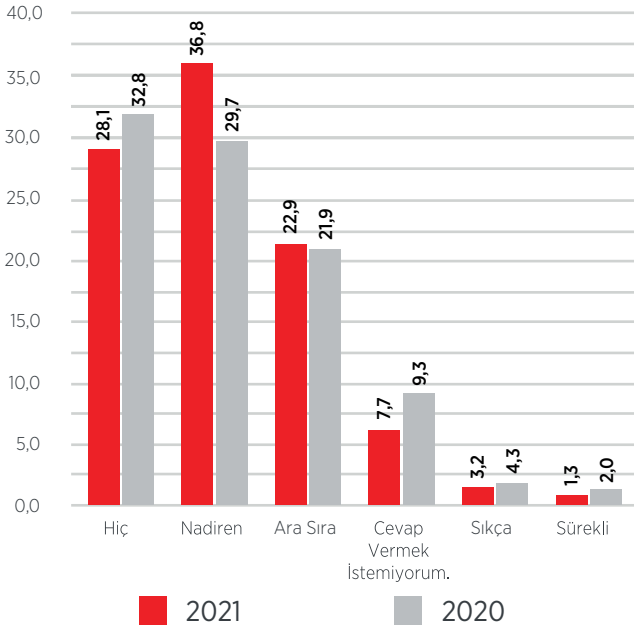

○ Aile İçinde Şiddet Var Mı ?

Aile içinde şiddet var mı? sorusuna %28,1'lik oranında hiç cevabı verilmiştir. Bu oran 2020 yılına göre düşüktür.

Literatürde parçalanmış veya ilişki ve iletişimin düzgün yürümediği ailelere mensup çocuklarda, uyuşturucu kullanma riskinin yüksek olduğu gibi bir tespit bulunmaktadır. Ancak Narkolog çalışması kapsamında elde edilen veriler doğrultusunda bu tespitın teyit edilemediği söylenebilir.

Grafik 1.7. Aile İçinde Şiddet Var Mı?

○ Medeni Durumu

Örneklemin mevcut medeni durumunu incelendiğinde;

%59,3'ü bekar, %30,7'si evlidir.

%34,5'inin çocuğu vardır,

Mevcut medeni durumu "bekar" olan kişileri suç türüne göre incelendiğinde ise;

- TCK 188 suçlarından işlem görenlerin %51'si,
- TCK 190 suçlarından işlem görenlerin %60'ı,
- TCK 191 suçlarından işlem görenlerin %62,1'i ve
- 2313 SKM suçlarından işlem görenlerin %43,9'unun bekar olduğu görülmektedir.

Tablo 1.6. Medeni Durumu

Medeni Durum	2021 (%)	2020 (%)
Hiç evlenmedim	59,3	60,5
Evliyim	30,7	31,3
Boşandım	9,8	8,0
Eşim öldü	0,2	0,2

○ İlk Kez Uyuşturucu Madde Kullandığındaki Medeni Durumu

İlk kez madde kullanmaya başladığındaki medeni durum değerlendirildiğinde, bekarların hedef olma potansiyelinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

TÜİK verilerine göre; hiç evlenmeyen kişilerin oranı %28 seviyesindedir. Bu oran, örneklemin mevcut medeni durumda %59,3, madde kullanmadan önceki medeni durumda ise %87,6'dır.

Bu durum madde kullanmaya başlama yaşıyla ilişkilendirilebilir.

Tablo 1.7. İlk Kez Uyuşturucu Madde Kullandığındaki Medeni Durumu

Medeni Durum	2021 (%)	2020 (%)
Bekardım	86,0	87,6
Evliydim	12,4	11,1
Boşanmıştım	1,6	1,2
Eşim ölmüştü	0,1	0,1

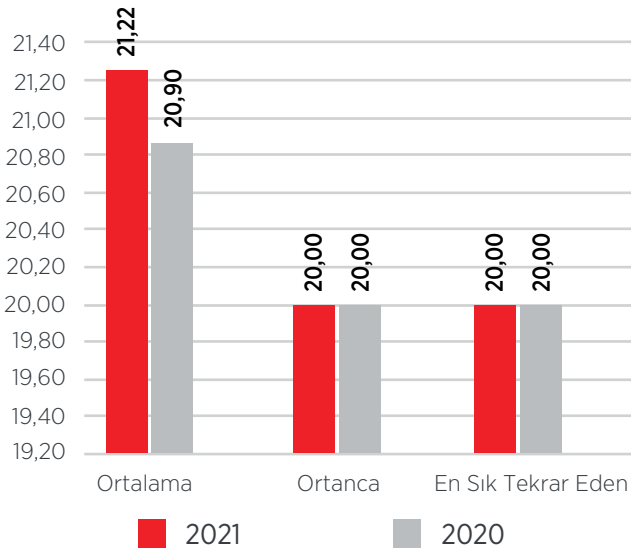
○ Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş

Uyuşturucuya başlama yaşı tüm dünyada ortalama yaş ve ortanca yaş değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Sınırlı sayıdaki kişilerin çok küçük veya büyük yaşlarda uyuşturucuya başladığını söylemesi genele yaygınlaştırılmaz.

2021 yılında uyuşturucuya başlama yaşı ortalama 21,22'dir. Ortanca yaş ise 20'dir. 2020 yılında ortalama başlama yaşı 20,9 ortanca ise 20'dir. Ayrıca 2018 yılında yapılan Genel Nüfusta Madde Kullanım Yaygınlığı anketine göre ise uyuşturucuya başlama yaş ortalaması 19,5'tir.

Uyuşturucu maddeye kullanmaya başlama yaşı bakımından 15-24 yaş döneminin en riskli grup olduğu söylenebilir. Bu yaş grubunda uyuşturucuya başlayanların oranı, 2020 yılında %73,6, 2021 yılında ise %73,7 olarak ölçülmüştür.

Grafik 1.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş

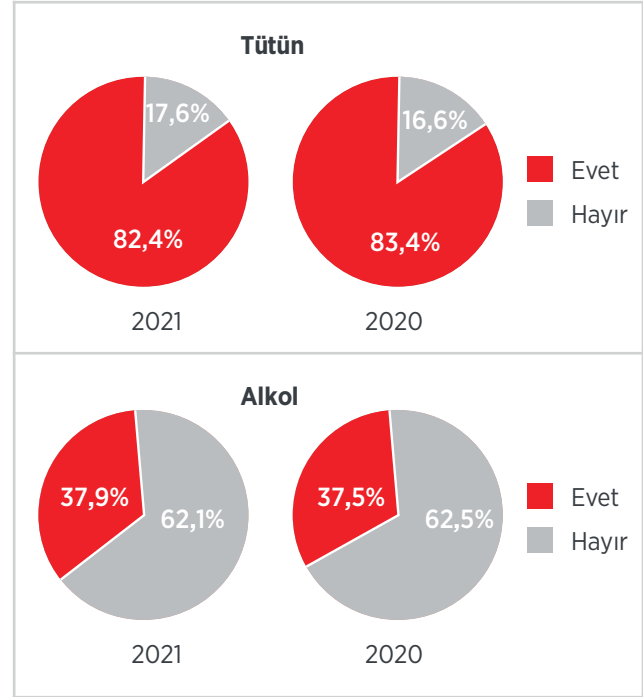
○ Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı?

Örnekleme uyuşturucu madde kullanmaya başlamadan önce tütün ve alkol kullanıp kullanmadığı, kullanıyor ise kaç yaşında başladığı sorulmuştur.

Uyuşturucu öncesi tütün kullanım oranı %82,4'tür. Tütün kullanmaya başlama yaş ortalaması 16,72'dir.

Aynı şekilde alkol kullanım oranı %37,9'dur ve alkol kullanmaya başlama yaş ortalaması 18,04'tür.

Grafik 1.9. Uyuşturucu Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı?

○ İlk Denenen Uyuşturucu Madde

İlk denenen maddeye bakıldığında, Dünya üzerinde olduğu gibi Türkiye genelinde de esrar ön plandadır.

Örneklemin %73,7'si madde kullanmaya "esrar" maddesi ile başlamıştır.

Geçtiğimiz yıla göre ilk denenen madde bakımından esrar, eroin ve ecstasye düşüş vardır.

Tablo 1.8. İlk Denenen Uyuşturucu Madde

Uyuşturucu Madde	2021	2020
Esrar	73,7	80,0
Metamfetamin	8,1	6,0
Sentetik Kannabinoid (Bonzai)	7,7	4,3
Eroin	4,3	4,5
Sentetik Ecza	3,3	1,9
Ecstasy	1,8	2,5
Captagon	0,6	0,4
Kokain	0,4	0,3
Afyon Sakızı	0,1	0,1

○ Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde

Verilen cevaplarda ilk sırayı yine esrar (%42,7) almaktadır. Esrar maddesini, %18,7 ile metamfetamin, %13,7 ile bonzai, %7,8 ile eroin ve %5,17 ile sentetik ecza takip etmektedir.

Örneklemin %9,1'i artık madde kullanmadığını ifade etmiştir. Bu grubun %52,5'inin (1.326 kişi) yakalandığı anda üzerlerinde madde ele geçirilmiştir. En iyimser ifadeyle, yapılan polis müdahalesinin madde kullanmayı engellediği söylenebilir.

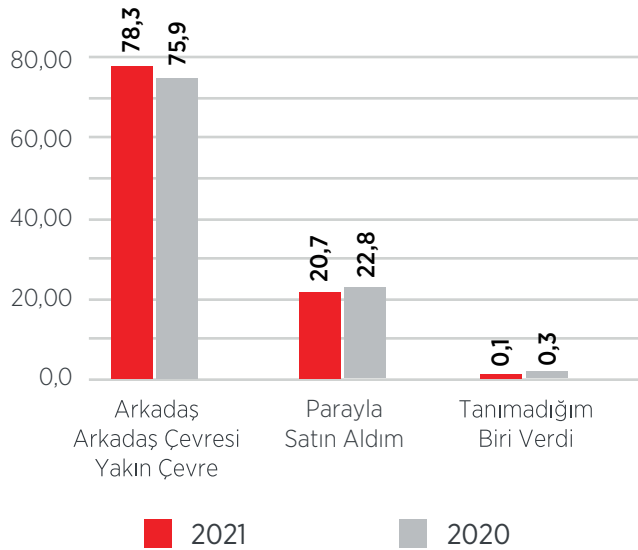
Tablo 1.9. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde

Şu An Kullanılan Uyuşturucu Madde	2021	2020
Esrar	42,7	45,7
Metamfetamin	18,7	15,5
Sentetik Kannabinoid (Bonzai)	13,9	9,8
Şu Anda Kullanmıyorum	9,1	13,0
Eroin	7,8	8,8
Sentetik Ecza	5,7	4,1
Ecstasy	1,1	2,0
Kokain	0,5	0,6
Captagon	0,5	0,4
Afyon Sakızı	-	0,1

○ Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli³

Uyuşturucunun ilk olarak %78,3'lük oranla "arkadaş veya yakın çevresinden" temin edildiği, %20,7'lik oranla "parayla satın alındığı" söylenmiştir.

Grafik 1.10. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli

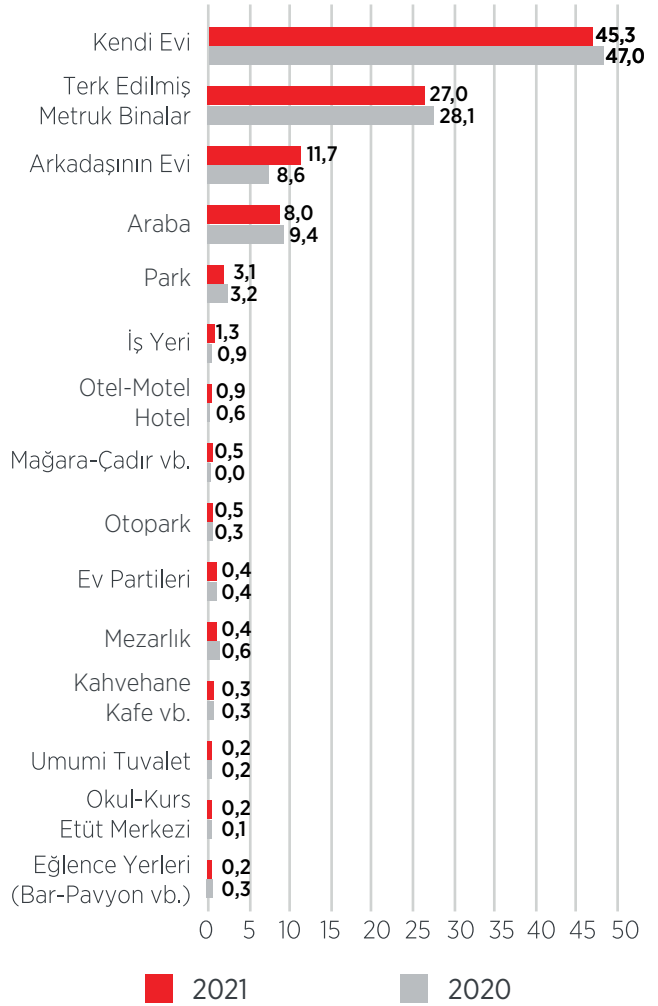
3 Yakın çevre; aile bireyleri, akrabalar, eş veya sevgiliyi kapsamaktadır.

○ Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı

Örneklemin %45,3'ü uyuşturucu maddeyi "kendi evinde" kullanmaktadır.

2021 yılında; bir önceki yıla göre kullanım alanlarında, kendi evinde kullanımın kısmen azaldığı, kamuya açık alanlarda kullanımda ise bariz şekilde düşüş olduğu görülmektedir. Bu durumun, özelde narkotik birimlerin ve genelde tüm Emniyet Teşkilatının yüksek özverili operasyonel çalışmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Grafik 1.11. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı

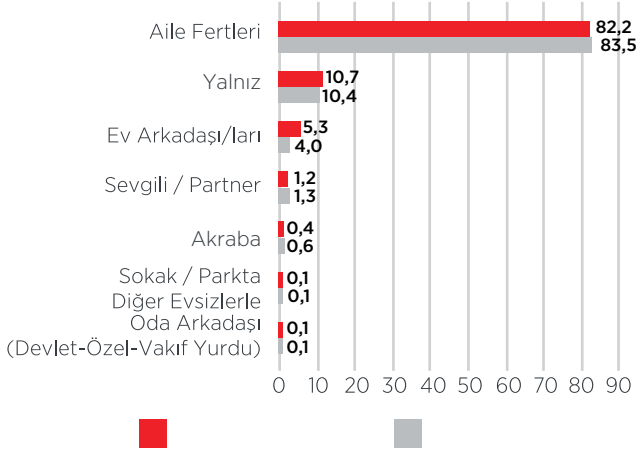
○ Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Narkotik maddeleri kendi evinde tüketenlerin %82,2'si aile fertleriyle birlikte yaşamaktadır. Bir önceki yıla göre bu oranda kısmi düşüş mevcuttur.

Aile fertlerinin ya göz yumduğu ya farkında olmadığı ya da birlikte kullandığı düşünülmektedir.

Narkotik Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülen Narkorehber eğitim faaliyetleri ile En İyi Narkotik Polisi; Anne projesi, ailelerin bilinçlendirilmesini ve farkındalıklarının artırılmasını amaçlamaktadır.

Grafik 1.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?

○ Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Örnekleme %33,8 oranla madde kullanmaya merak etkisi ile başlama olduğu görülmektedir. 2021 yılında da 2020 yılında olduğu gibi "merak" önde gelen başlama sebebidir.

Literatürde Narkolog çalışmasına benzer hemen her ankette, merak ve arkadaş etkisi başlama nedenleri arasında ön plana çıkmaktadır.

Merak, özenme, arkadaş ısrarı ve eğlence/keyif gibi nedenlerin, etkili eğitim ve önleme çalışmalarıyla azaltılabileceği düşünülmektedir.

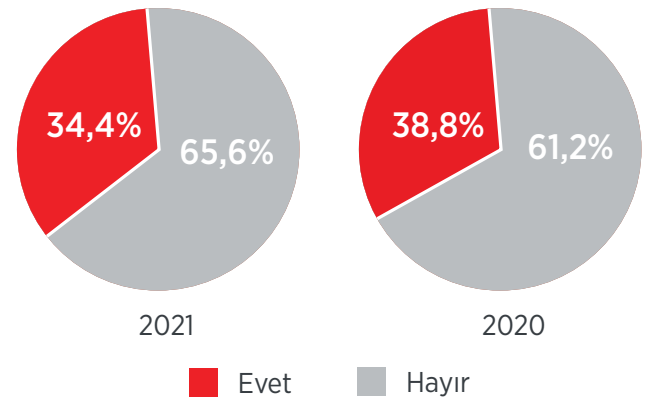
Tablo 1.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Başlama Nedeni	2021 (%)	2020 (%)
Merak	33,8	38,0
Özenme	18,2	19,0
Kişisel sorunlarım nedeniyle	16,5	14,1
Arkadaş ısrarı	13,4	15,0
Aile içi sorunlar nedeniyle	8,8	7,3
Eğlence/Keyif	8,6	6,1
Başkaca hastalıklar	0,4	0,4
İnternet/Sosyal Medya/Televizyon/Sinema	0,2	0,1

○ Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi?

Örnekleme uyuşturucu maddeyi kendi isteği ile bırakmayı deneyip denemediği sorulmuştur. Bu yönde sonuçlar incelendiğinde %34,4'ünün madde kullanımını bırakmayı denediği ortaya çıkmıştır. Bir önceki yıla göre, madde kullanmayı bırakmayı deneyenler artmıştır.

Grafik 1.13. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi?

○ Tedavi Olmak İstiyor Mu?

Örnekleme madde bağımlılığı sebebiyle tedavi olmak isteyip istemediği sorulmuştur.

%40,3'ü bağımlı olmadığını beyan etmiştir. Bu soruya yönelik cevaplar incelendiğinde;

- %38,2'si tedavi olmak istediğini,
- %10,9'u kendisinin bırakabileceğini,
- %1,5'i tedavinin bir işe yaramayacağını,
- %1,4'ü tedavisinin devam ettiğini,
- %0,9'u tedaviye ulaşmanın zor olduğunu ve maddi gücünün buna yetmeyeceğini beyan etmiştir.

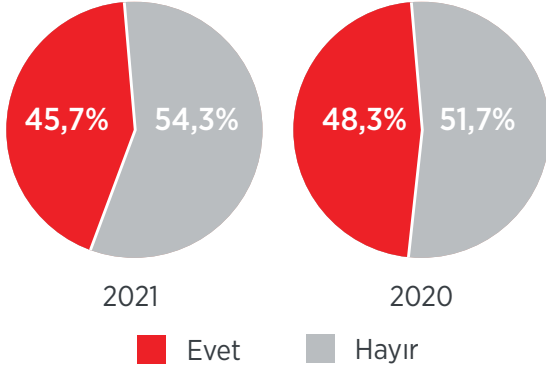
Tablo 1.11. Tedavi Olmak İstiyor Mu?

Madde kullanımından dolayı tedavi olmak ister misiniz?	2021 (%)	2020 (%)
Bağımlı değilim	40,3	44,0
Tedavi olmak isterim	38,2	36,3
Kendim bırakabileceğimi düşünüyorum	10,9	10,1
Halimden memnunum / Tedavi olmak istemiyorum	6,9	5,1
Tedavinin işe yarayacağını düşünmüyorum	1,5	1,5
Tedavim devam ediyor	1,4	2,4
Tedaviye ulaşmak zor ve özel sektörde tedavi olacak maddi gücüm yok	0,9	0,6

○ Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlükle Karşılaştı mı?

Örneklemin %45,7'si uyuşturucu madde kullandığı için sosyal güçlük çektiğini belirtmiştir.

Grafik 1.14. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlükle Karşılaştı mı?

○ Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlükle Karşılaştı?

İlk sırada %77,5 oranla aile ilişkilerinin bozulduğu ve %15,0 oranla arkadaş ilişkilerinin bozulduğu görülmektedir.

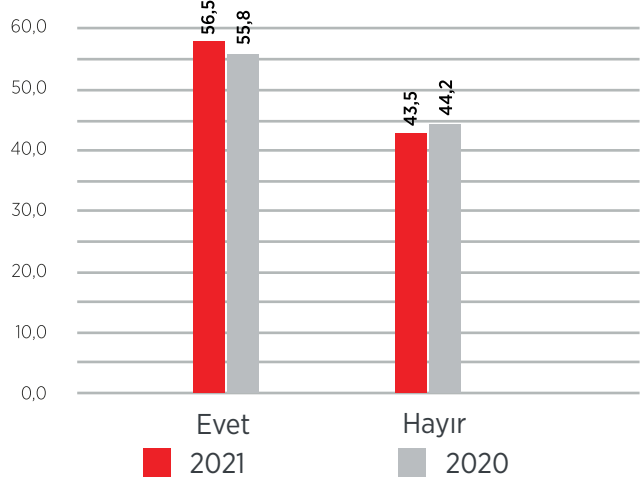
Tablo 1.12. Ne Tür Sosyal Güçlükle Karşılaştı?

Karşılaşılan Sosyal Güçlük	2021	2020
Aile ilişkilerim bozuldu	77,5	78,5
Arkadaşlarımla ilişkilerim bozuldu	15,0	14,2
İşten çıkarıldım/İş yerinde problem yaşadım	3,0	3,2
Çevremde yalnız bırakıldım	2,6	2,6
Fiziksel şiddete maruz kaldım	1,2	0,5
Okuldan atıldım	0,6	0,7
İkamet ettiğim yerden çıkarıldım/kovuldum	0,2	0,3

○ Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü mü?

Örnekleme, haklarında uyuşturucu suçlarından daha önce adli işlem yapıp yapılmadığı sorulmuş ve %56,5'i geçmişte uyuşturucu suçlarından adli işlem gördüğünü, %43,5'i ise adli işlem görmediğini ifade etmiştir.

Grafik 1.15. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü mü?

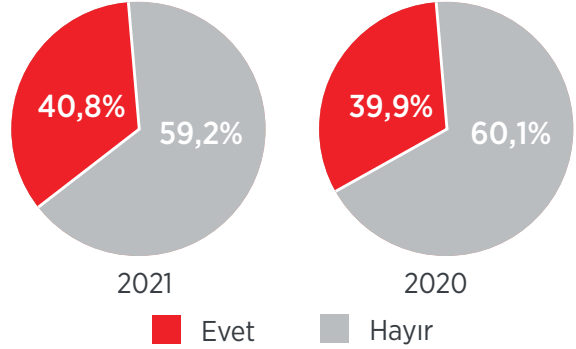
○ Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü mü?

Uyuşturucu suçlarından yakalananlara, geçmişte farklı bir suçtan dolayı adli işlem görüp görmediği sorulmuştur.

Örneklemin %40,8'i haklarında farklı bir suçtan adli işlem yapıldığını ifade etmiştir.

Madde kullanımı sadece uyuşturucu suçlarını değil, farklı türden bir çok suç da beraberinde getirebilir.

Grafik 1.16. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü mü?

○ Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü?

Farklı suçlardan adli işlem gördüğünü söyleyen örneklemin %54,6'sının cinayet, darp, yaralama gibi kişilere karşı suçlar, %36,5'inin ise hırsızlık, yağma gibi mala karşı suçlara karıştığı belirlenmiştir.

Tablo 1.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü?

Geçmişte İşlenen Suç	2021	2020
Kişilere Karşı Suçlar	54,6	59,6
Mala Karşı Suçlar	36,5	32,9
6136 SKM	8,5	6,7
3713 SKM	0,5	0,8

BÖLÜM

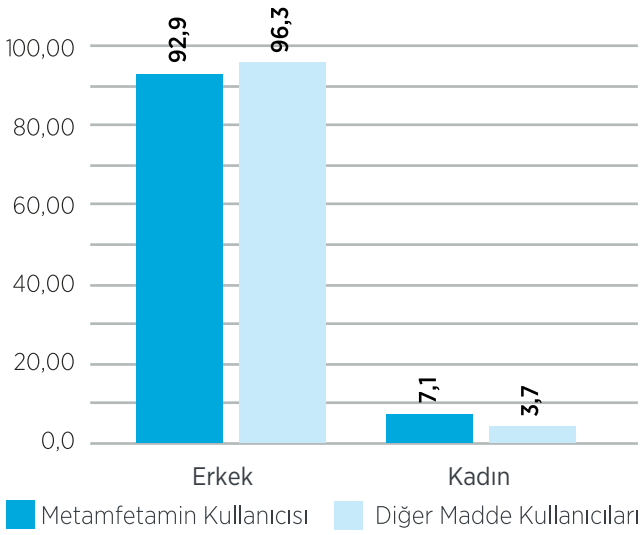
MADDE KULLANICILARI ÖZEL PROFİL ANALİZLERİ

2.1. Metamfetamin Kullanıcısı Profil Analizi

Çalışma 2021 yılını kapsamaktadır. Metamfetamin kullandığını beyan eden şüpheliler evreni oluşturmaktadır. Anketimiz, şüpheliler hakkında yürütülen adli işlemler tamamlandıktan sonra ve tamamıyla gönüllülük esasına göre uygulanmaktadır.

Rapordaki bulgular mükerrer veriler hariç tutularak, "Hayatının herhangi döneminde madde kullandığını beyan eden" 27.779 kişiden; metamfetamin kullanıcısı 10.034 kişi ile diğer maddeleri kullanan 17.745 kişinin kıyaslanması ile hazırlanarak sonuçlar çıkartılmıştır.

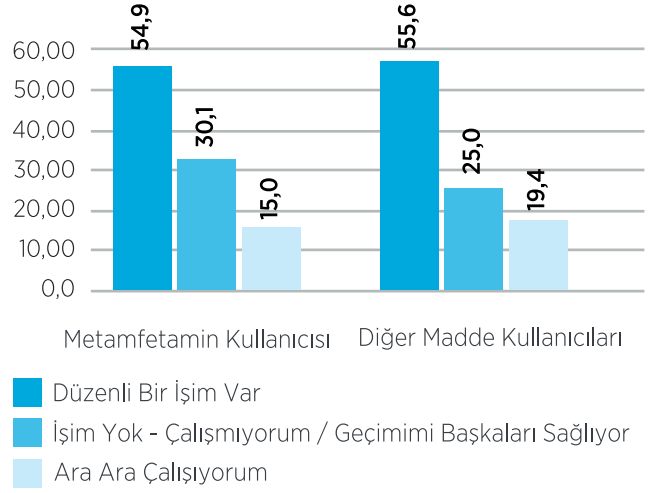
Grafik 2.1.1. Cinsiyet Dağılımı

Tablo 2.1.1. Öğrenim Durumu

Öğrenim Durumu	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Ortaokul ve dengi okul Mezunu	39,6	37,5
İlkokul mezunu	33,7	31,4
Lise mezunu	21,3	24,9
Üniversite - Yüksekokul mezunu	2,5	2,9
Okumaz-Yazmaz	1,4	1,4
Okuryazar (Mezun değil)	1,4	1,7
Yüksek Lisans mezunu	0,1	0,2

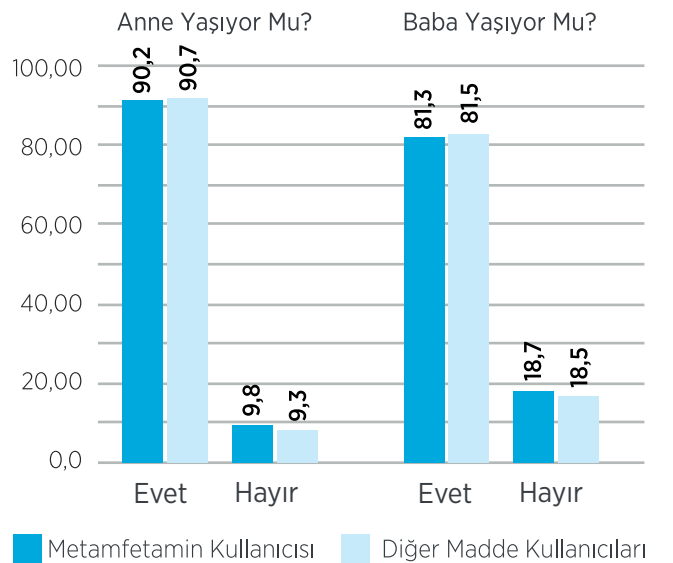
Grafik 2.1.2. İş Durumu

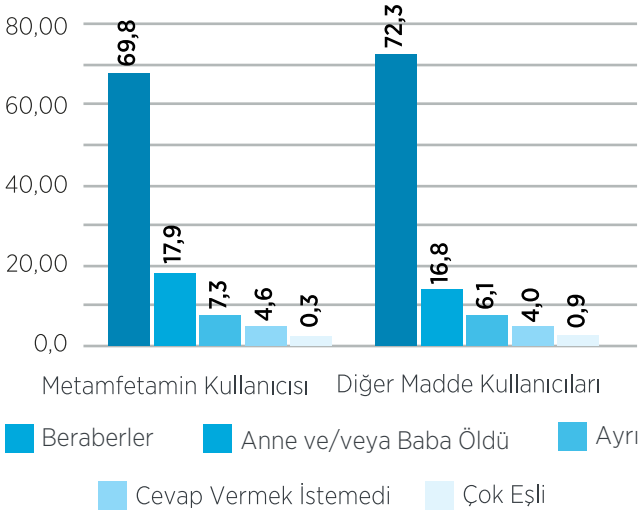
Tablo 2.1.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı

Düzenli Bir İşim Var	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İşçi	13,2	9,8
İnşaatçı	7,5	5,5
Esnaf	5,1	3,1
Hurdacı	3,3	3,0
Fabrika işçisi	3,2	1,1
Oto tamircisi	3,2	2,1
Şoför	3,1	2,0
Seyyar satıcı	2,8	3,1
Diğer meslekler	58,6	70,3

Grafik 2.1.3. Anne / Baba Yaşiyor Mu?

Grafik 2.1.4. Anne - Baba Birliktelik Durumu

Tablo 2.1.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Kiminle Birlikte Yaşıyor?	Metamfetamin Kullanıcıları (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile Fertleri	84,4	88,0
Yalnız	9,1	6,3
Ev arkadaşı/ları	4,2	4,4
Sevgili/Partner	1,4	0,6
Sokakta/Parkta Diğer Evsizlerle	0,5	0,3
Akraba	0,4	0,4
Oda arkadaşı (Devlet/Özel/Vakıf Yurdu)	0,1	0,1

Tablo 2.1.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı

Anne Meslek	Metamfetamin Kullanıcıları (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Ev hanımı	92,7	91,9
Emekli	1,4	1,7
İşçi	0,8	0,6
Diğer meslekler	5,1	5,8

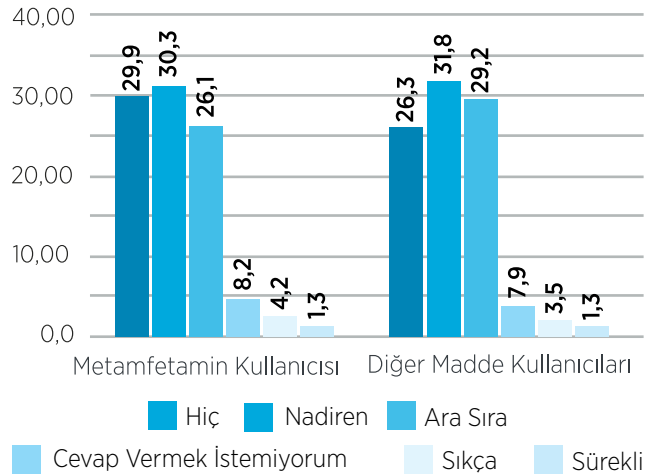
Baba Meslek	Metamfetamin Kullanıcıları (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Emekli	22,8	22,3
Düzenli işi yok	17,0	16,1
İşsiz	10,2	9,2
Diğer meslekler	50,0	52,4

Tablo 2.1.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu

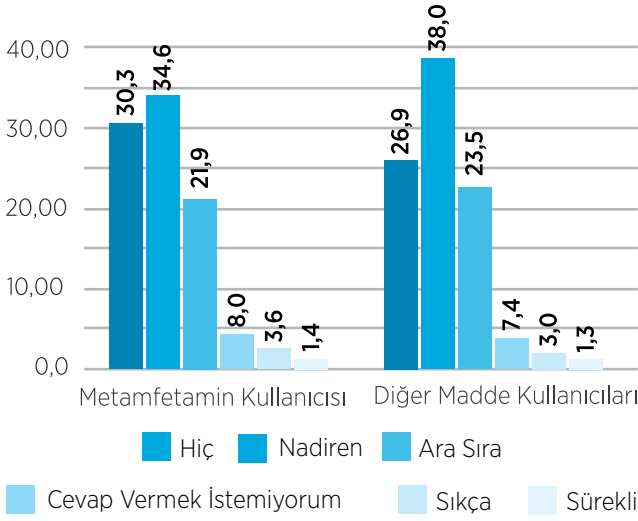
Anne Öğrenim Durumu	Metamfetamin Kullanıcıları (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İlkokul mezunu	46,9	50,5
Okuryazar (Mezun değil)	24,0	21,2
Okumaz-Yazmaz	18,9	16,2
Ortaokul ve dengi okul mezunu	7,0	8,5
Lise ve dengi okul mezunu	2,7	3,1
Üniversite - Yüksekokul mezunu	0,5	0,5

Anne Öğrenim Durumu	Metamfetamin Kullanıcıları (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İlkokul mezunu	59,0	56,6
Ortaokul ve dengi okul mezunu	15,1	17,7
Okuryazar (Mezun değil)	12,4	12,6
Okumaz-Yazmaz	6,3	5,0
Lise ve dengi okul mezunu	6,0	6,9
Üniversite- Yüksekokul mezunu	1,2	1,1

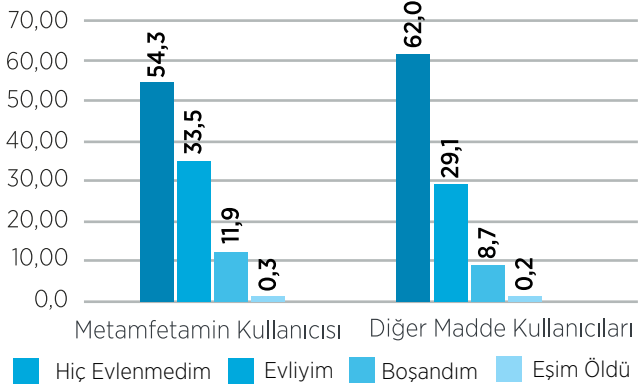
Grafik 2.1.5. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?

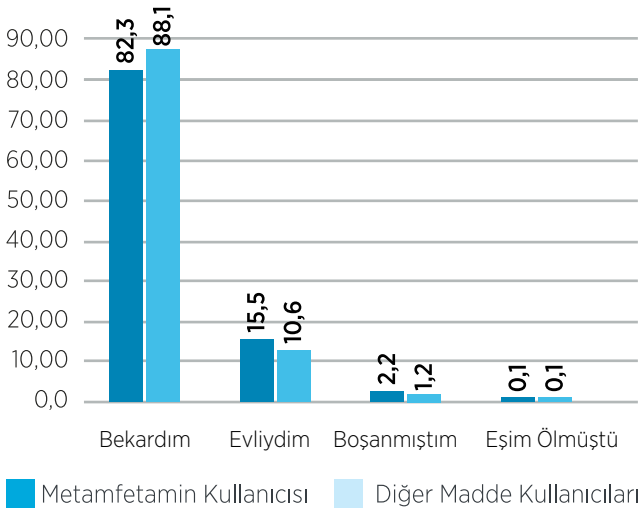
Grafik 2.1.6. Aile İçinde Şiddet Var Mı?

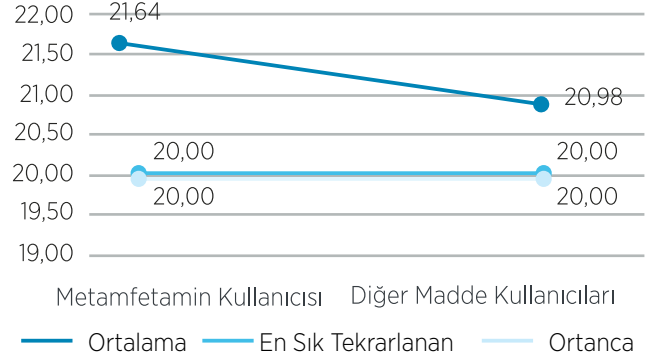
Grafik 2.1.7. Medeni Durumu

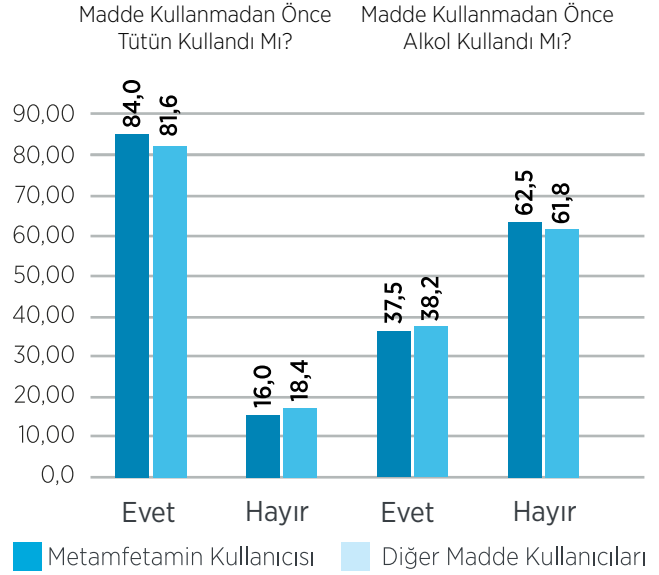
Grafik 2.1.8. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu

Grafik 2.1.9. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş

Grafik 2.1.10. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı?

Tablo 2.1.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde

İlk Denediği Uyuşturucu Madde	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Esrar	67,9	76,9
Metamfetamin	22,4	-
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	3,6	10,0
Eroin	2,1	5,6
Ecstasy	2,1	1,7
Sentetik ecza	1,3	4,4
Captagon	0,3	0,7
Kokain	0,2	0,5
Afyon sakızı	0,1	0,1

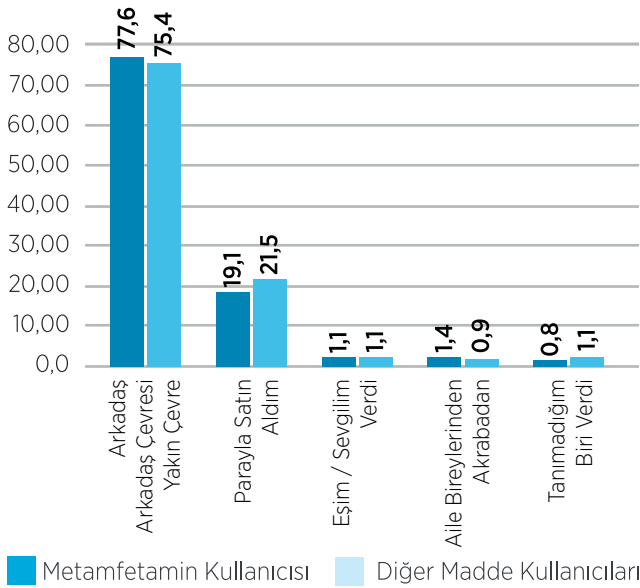
Tablo 2.1.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde

Hâlihazırda Kullandığı Uyuşturucu Madde	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Metamfetamin	51,8	-
Esrar	30,8	49,2
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	6,5	18,1
Şu an kullanmıyorum	5,6	11,1
Eroin	3,8	10,1
Sentetik ecza	1,1	8,3
Ecstasy	0,3	1,5
Captagon	0,1	0,8
Kokain	0,1	0,8

Tablo 2.1.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı

Uyuşturucu Madde Kullanım Alanı	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Kendi evi	43,1	46,5
Terk edilmiş yerler/ metruk binalar	31,2	24,6
Arkadaşının evi	10,4	12,3
Araba	9,0	7,4
Park	1,6	3,9
İş yeri	1,3	1,3
Otel/Motel/Hotel	1,0	0,9
Otopark	0,4	0,5
Ev partileri	0,4	0,4
Kahvehane/kafe vb.	0,3	0,3
Mağara/Çadır vb. yerler	0,3	0,6
Umumi tuvalet	0,3	0,2
Mezarlık	0,3	0,5
Alışveriş Merkezi (AVM)	0,2	0,1
Eğlence yerleri (bar, pavyon vb.)	0,1	0,2
Okul	0,1	0,3

Grafik 2.1.11. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli

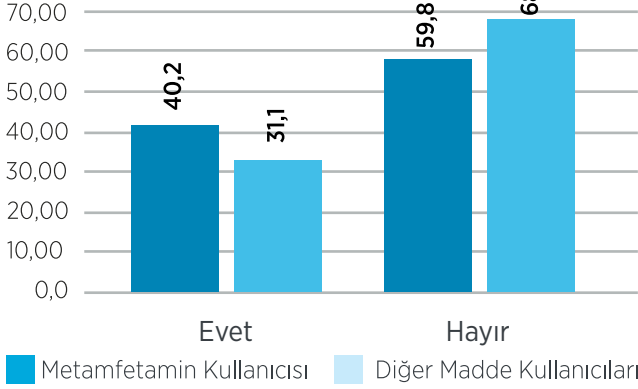
Tablo 2.1.9. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullanılanlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullanılanlar Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile fertleri	78,0	84,4
Yalnız	13,9	9,1
Ev arkadaşı/ları	5,7	5,1
Sevgili/Partner	2,0	0,8
Akraba	0,4	0,4
Sokakta/Parkta diğer evsizlerle	-	0,1
Oda arkadaşı (Devlet/ Özel/Vakıf Yurdu)	-	0,1

Tablo 2.1.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Uyuşturucuya Başlama Nedeni	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Merak	33,6	33,9
Kişisel sorunlarım nedeniyle	18,1	15,6
Özenme	17,8	18,7
Arkadaş ısrarı	13,9	13,1
Aile içi sorunlar nedeniyle	9,5	8,4
Eğlence/Keyif	6,8	9,6
Başkaca hastalıklar	0,2	0,5
İnternet/Sosyal Medya/ Televizyon/Sinema	0,1	0,2

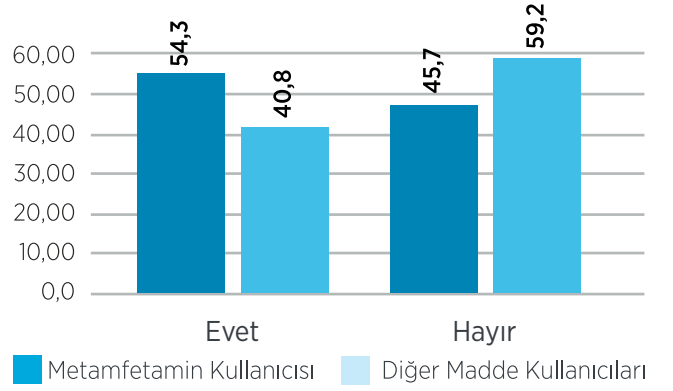
Grafik 2.1.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi?

Tablo 2.1.11. Tedavi Olmak İstiyor Mu?

Madde kullanımından dolayı tedavi olmak ister misiniz?	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Tedavi olmak isterim	44,0	35,0
Bağımlı değilim	32,8	44,4
Kendim bırakabileceğimi düşünüyorum	11,5	10,5
Halimden memnunum / Tedavi olmak istemiyorum	7,1	6,8
Tedavinin işe yarayacağını düşünmüyorum	1,9	1,2
Tedavim devam ediyor	1,7	1,2
Tedaviye ulaşmak zor ve özel sektörde tedavi olacak maddi gücüm yok	0,9	0,9

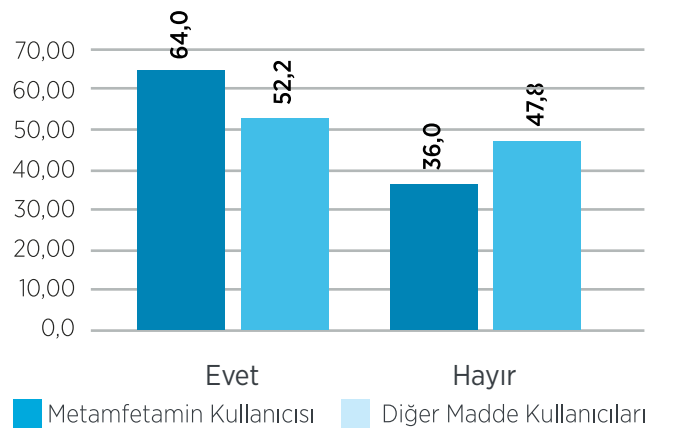
Grafik 2.1.13. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı mı?

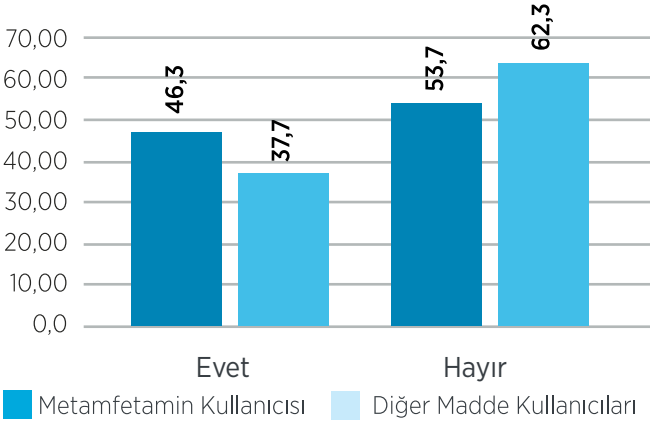
Tablo 2.1.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?

Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı ?	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile ilişkilerim bozuldu	69,6	64,4
Arkadaşlarımla ilişkilerim bozuldu	13,9	15,8
Eşim / Sevgilim ile ilişkim bozuldu	9,7	11,6
Çevremde yalnız bırakıldım	2,8	2,4
İşten çıkarıldım/ İş yerinde problem yaşadım	2,6	3,2
Fiziksel şiddete maruz kaldım	0,9	1,5
Okuldan atıldım	0,3	0,8
İkamet ettiğim yerden çıkarıldım/kovuldum	0,1	0,3

Grafik 2.1.14. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü?

Grafik 2.1.15. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü?

Tablo 2.1.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü

Geçmişte İşlenen Suç	Metamfetamin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Kişilere karşı suçlar	54,3	54,7
Mala karşı suçlar	35,2	37,4
6136 SKM	10,0	7,4
3713 SKM	0,5	0,5

DEĞERLENDİRME

Metamfetamin Kullanıcısı Profil Analizi

Küresel olarak oldukça karmaşık bir uyuşturucu sorunu ile yüzleşen dünyamız, neredeyse sayılamayacak kadar çok ve çeşitli bir narkotik madde problemi ile karşı karşıyadır. Bugün narkotik maddelerin kullanımı özelde bireyin sağlığı genelde ise toplumsal güvenlik açısından ciddi bir tehdit olarak kabul edilebilir.

Uyuşturucu sorununun net olarak anlaşılması, bu problemin temelinde yer alan narkotik maddelerin özellikleri ile kişi ve çevresi üzerindeki etkilerinin de tam olarak bilinmesi ile mümkün olacaktır.

Uyuşturucu ile mücadelede sorunun tespiti ve çözüm önerilerinin etkin bir biçimde geliştirilebilmesi sürecinde arz, önleme/eğitim ve tedavi/rehabilitasyon faaliyetlerinin amaca uygun şekilde yürütülebilmesi için yapılan genel çalışmalar yanında, her narkotik madde kullanıcısına ilişkin özel profillerin oluşturulması, bir yandan alandaki çabaları çeşitlendirirken diğer yandan mevcut bakış açılarına farklılık katabilecektir.

Bu yönde Narkolog verileri çerçevesinde “Metamfetamin Kullanıcısı” kişilerin profiliyle ilgili olarak;

Genel olarak uyuşturucu kullanımı ve suçlarında erkek egemen bir durum söz konusudur. Ancak metamfetamin kullanıcılarında kadınların oranının diğer madde kullanıcılarına göre yüksek olduğu görülmektedir.

Metamfetamin kullanıcılarında ortalama başlama yaşı diğerlerine göre daha yüksektir.

Bu grupta göze çarpan bir diğer nokta da iş durumu itibarıyla “işim yok çalışmıyorum/geçimimi başkaları sağlıyor” diyenlerle, özellikle işçi, inşaatçı ve esnaf meslek gruplarındaki oranların yüksekliğidir.

Metamfetamin kullanıcılarında diğer maddeleri kullananlara göre yalnız yaşayanların, boşananların ve ilk madde denediğinde evlilerin oranı yüksektir. Aynı şekilde başlama nedenlerinde “aile içi sorunlar” ile kullanım sürecinde “aile ilişkilerim bozuldu” diyenlerin oranı çok yüksektir. Yine “anne ve baba arasında şiddet” ve “aile içinde şiddet” oranlarının diğer madde kullanıcıları profiline göre yüksekliği sağlıksız aile yapısı ile metamfetamin kullanımı arasında ilişki olup olmayacağı konusundaki soruyu akıllara getirmektedir.

Metamfetamin kullanıcılarında “bağımlı değilim” diyenlerin oranının düşüklüğü, “tedavi olmak isteyenlerin” oranının yüksekliği bu maddenin potansiyel bağımlılık gücünün fazlalığının göstergesidir.

Metamfetamin kullanıcılarında bu maddeyi “metruk binalarda/arabada” kullananların daha fazla olması da göze çarpmaktadır.

Bu gruptaki kullanıcılarda “geçmişte farklı suçlardan adli işlem gördüğünü” söyleyenlerin oranı diğerlerine göre fazladır. Şiddet suçlarını çağırıştırması bakımından 6136 sayılı kanuna muhalefet suçundaki oranın yüksekliği düşündürücüdür.

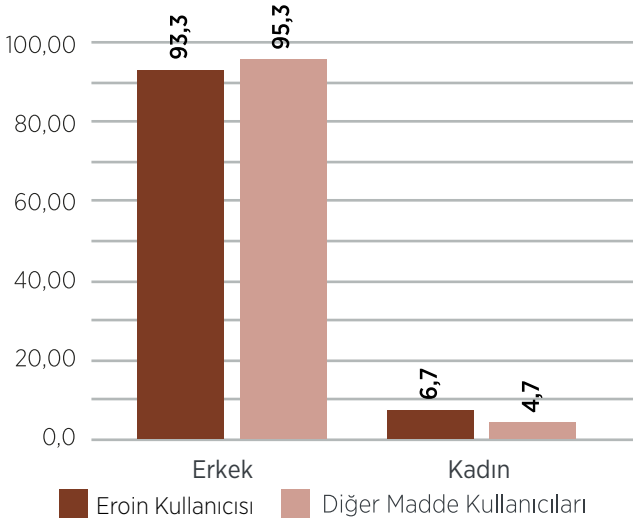
Ulaşılan bulguların, “metamfetaminin” ne derece tehlikeli bir narkotik madde olduğunu ve kullanıcılarındaki fiziksel/sosyal yıkımının büyüklüğünü ortaya koyduğu düşünülmektedir. Mevcut çıktılarını, uyuşturucu ile mücadele eden tüm çevrelerce alana ilişkin hazırlayacakları önleme projelerinin önceliklerinin belirlenmesinde ve akademik metin hazırlıklarında gereksinim duyabilecekleri birçok konuda bilgi ihtiyacının karşılanması adına faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

2.2. Eroin Kullanıcısı Profil Analizi

Çalışma 2021 yılını kapsamaktadır. Eroin kullandığını beyan eden şüpheliler evreni oluşturmaktadır. Anketimiz, şüpheliler hakkında yürütülen adli işlemler tamamlandıktan sonra ve tamamıyla gönüllülük esasına göre uygulanmaktadır.

Rapordaki bulgular mükerrer veriler hariç tutularak, “Hayatının herhangi döneminde madde kullandığını beyan eden” 27.779 kişiden; eroin kullanıcıları 3.460 kişi ile diğer maddeleri kullanan 24.319 kişinin kıyaslanması ile hazırlanarak sonuçlar çıkartılmıştır.

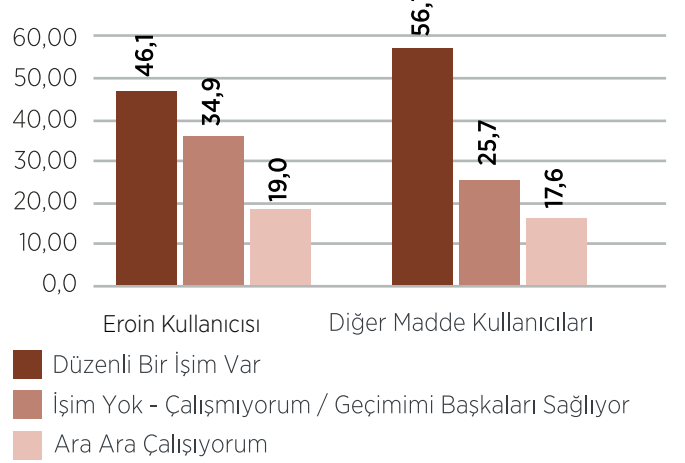
Grafik 2.2.1. Cinsiyet Dağılımı

Tablo 2.2.1. Öğrenim Durumu

Öğrenim Durumu	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Ortaokul ve dengi okul mezunu	38,5	38,2
İlkokul mezunu	33,3	32,1
Lise mezunu	21,6	23,9
Üniversite - Yüksekokul mezunu	2,6	2,8
Okumaz-Yazmaz	2,0	1,3
Okuryazar (Mezun değil)	1,9	1,5
Yüksek Lisans - Doktora mezunu	-	0,2

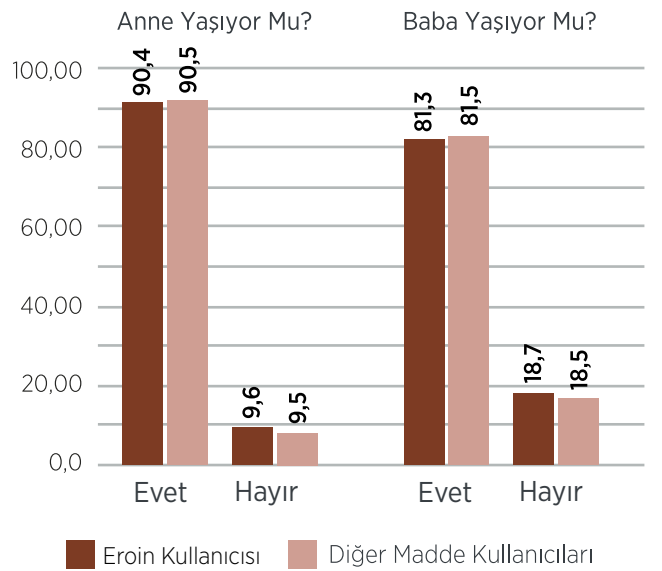
Grafik 2.2.2. İş Durumu

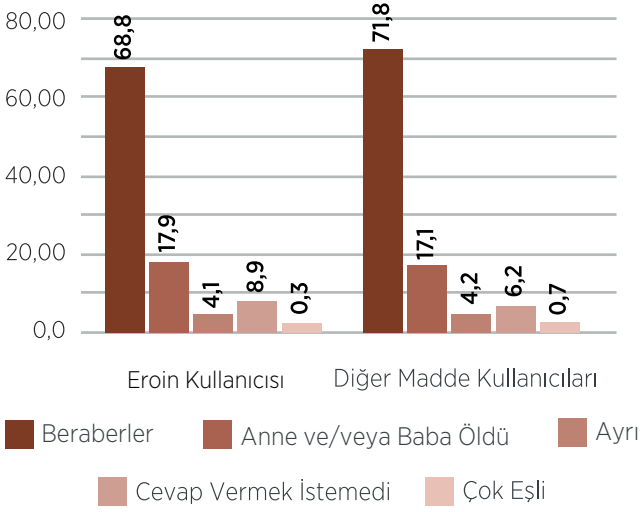
Tablo 2.2.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı

Düzenli Bir İşim Var / Ara Ara Çalışıyorum	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İşçi	11,9	13,3
İnşaatçı	9,9	7,1
Hurdacı	5,7	3,6
Seyyar satıcı	3,8	3,7
Şoför	3,2	2,8
Esnaf	3,2	4,7
Garson	2,6	2,6
Çiftçi	2,6	1,9
Diğer meslekler	57,1	60,3

Grafik 2.2.3. Anne / Baba Yaşıyor Mu?

Grafik 2.2.4. Anne - Baba Birliktelik Durumu

Tablo 2.2.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor

Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile fertleri	86,7	86,7
Yalnız	6,5	7,4
Ev arkadaşı/ları	4,4	4,3
Sevgili/Partner	1,1	0,9
Sokakta / Parkta diğer evsizlerle	0,9	0,3
Akraba	0,4	0,4
Oda arkadaşı (Devlet/ Özel/Vakıf Yurdu)	0,1	0,1

Tablo 2.2.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı

Anne Meslek	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Ev hanımı	91,5	92,3
Emekli	1,4	1,6
İşçi	1,0	0,6
Diğer meslekler	6,1	5,5

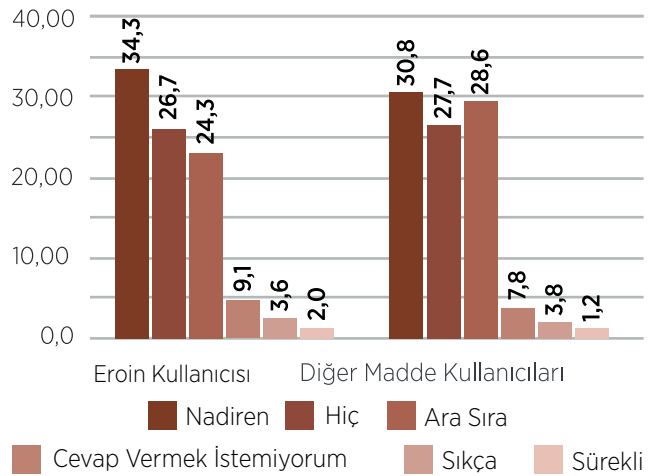
Baba Meslek	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Emekli	19,1	22,9
Düzenli işi yok	15,6	16,6
İşçi	11,2	6,3
Diğer meslekler	54,1	54,2

Tablo 2.2.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu

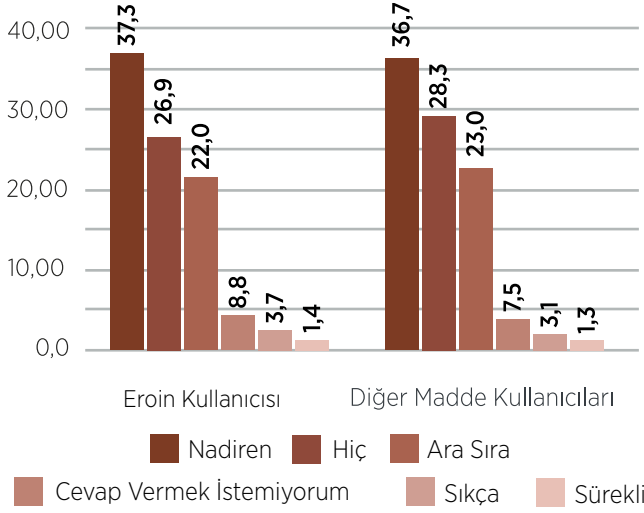
Anne Öğrenim Durumu	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İlkokul mezunu	45,0	49,9
Okumaz-Yazmaz	26,0	15,9
Okuryazar (Mezun değil)	18,1	22,8
Ortaokul ve dengi okul mezunu	8,2	7,9
Lise ve dengi okul mezunu	2,2	3,0
Üniversite - Yüksekokul mezunu	0,5	0,5

Baba Öğrenim Durumu	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İlkokul mezunu	55,1	58,1
Ortaokul ve dengi okul mezunu	15,4	16,9
Okuryazar (Mezun değil)	14,2	12,3
Okumaz-Yazmaz	8,0	5,1
Lise ve dengi okul mezunu	6,2	6,6
Üniversite - Yüksekokul mezunu	1,1	1,0

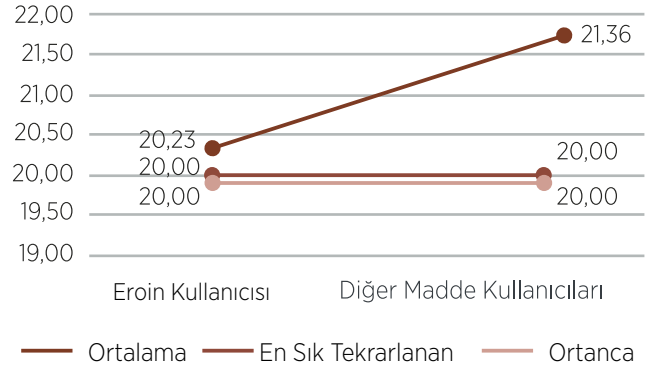
Grafik 2.2.5. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?

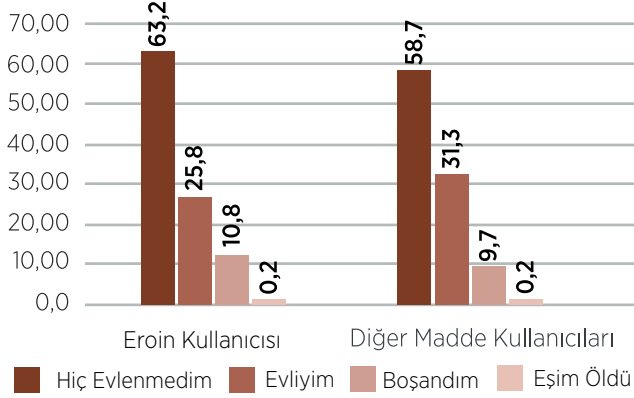
Grafik 2.2.6. Aile İçinde Şiddet Var Mı?

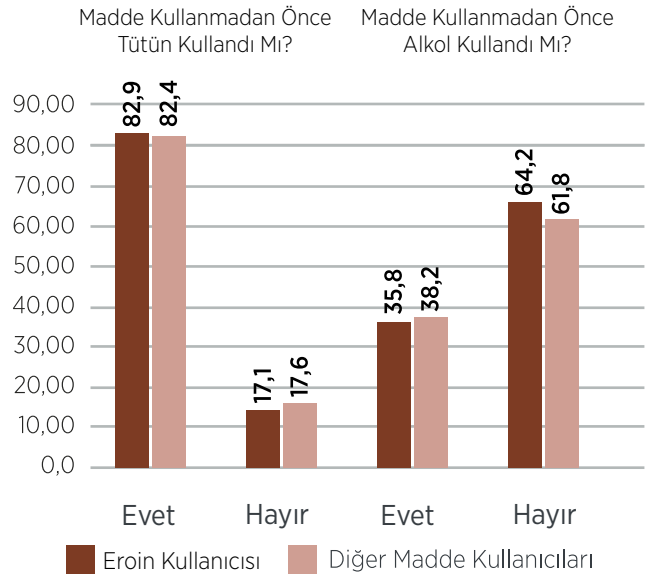
Grafik 2.2.9. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş

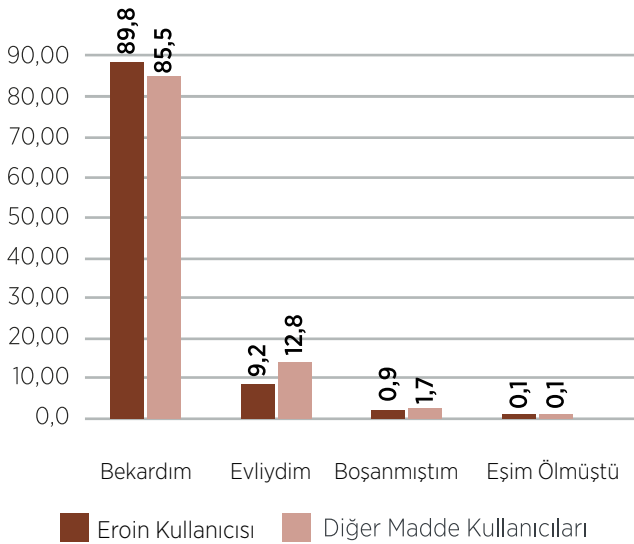
Grafik 2.2.7. Medeni Durumu

Grafik 2.2.10. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı?

Grafik 2.2.8. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu

Tablo 2.2.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde

İlk Denediği Uyuşturucu Madde	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Esrar	58,5	75,8
Eroin	34,5	-
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	2,8	8,4
Metamfetamin	1,9	9,0
Ecstasy	1,3	1,9
Sentetik ecza	0,4	3,7
Afyon sakızı	0,3	0,1
Kokain	0,2	0,4
Captagon	0,1	0,6

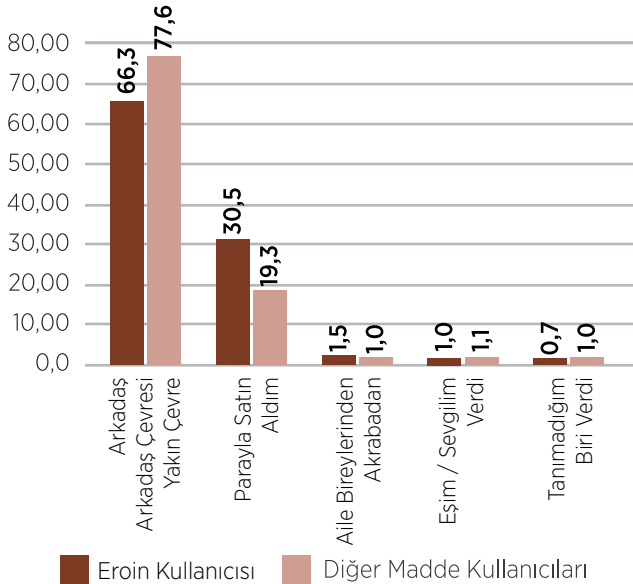
Tablo 2.2.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde

Hâlihazırda Kullandığı Uyuşturucu Madde	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Eroin	62,7	-
Esrar	18,0	46,1
Metamfetamin	7,9	20,2
Şu an kullanmıyorum	4,9	9,7
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	3,8	15,4
Sentetik ecza	2,4	6,2
Kokain	0,2	0,6
Ecstasy	0,1	1,2
Captagon	-	0,6

Tablo 2.2.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı

Uyuşturucu Madde Kullanım Alanı	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Kendi evi	42,7	45,7
Terk edilmiş yerler/ Metruk binalar	31,5	26,3
Arkadaşının evi	13,6	11,4
Araba	5,9	8,2
Park	2,2	3,2
Otel/Motel/Hotel	0,8	1,0
İş yeri	0,7	1,4
Umumi tuvalet	0,5	0,2
Kahvehane/kafe vb.	0,5	0,3
Mağara/ Çadır vb. yerler	0,5	0,5
Mezarlık	0,3	0,4
Otopark	0,3	0,5
Alışveriş merkezi (AVM)	0,2	0,1
Eğlence yerleri (bar, pavyon vb.)	0,1	0,2
Ev partileri	0,1	0,4
Okul	0,1	0,2

Grafik 2.2.11. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli

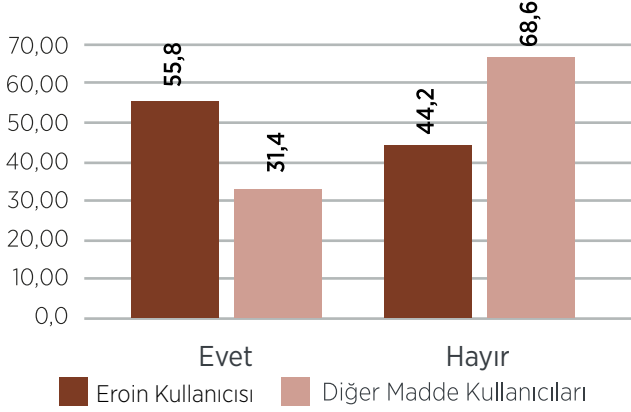
Tablo 2.2.9. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile fertleri	84,0	82,0
Yalnız	8,6	11,0
Ev arkadaşı/ları	5,1	5,3
Sevgili/Partner	1,6	1,3
Akraba	0,5	0,4
Sokakta/Parkta diğer evsizlerle	0,1	-
Oda arkadaşı (Devlet/ Özel/Vakıf Yurdu)	0,1	-

Tablo 2.2.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Uyuşturucuya Başlama Nedeni	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Merak	29,0	34,5
Kişisel sorunlarım nedeniyle	18,6	16,2
Arkadaş ısrarı	18,3	12,7
Özenme	15,9	18,6
Aile içi sorunlar nedeniyle	14,6	7,9
Eğlence/Keyif	3,4	9,4
Başkaca hastalıklar	0,1	0,5
İnternet/Sosyal Medya/Televizyon/Sinema	0,1	0,2

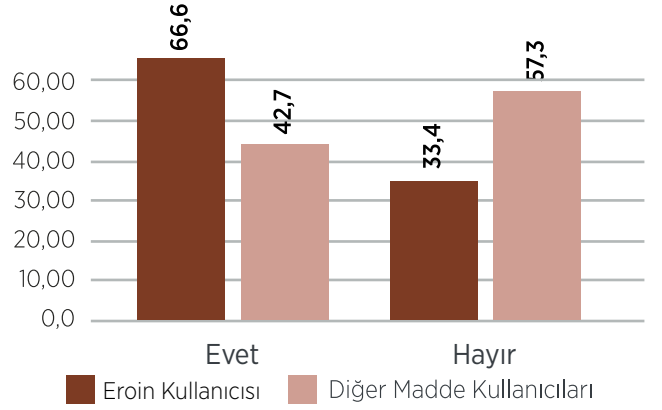
Grafik 2.2.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi?

Tablo 2.2.11. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Madde kullanımından dolayı tedavi olmak ister misiniz?	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Tedavi olmak isterim	60,0	35,1
Bağımlı değilim	18,2	43,4
Kendim bırakabileceğimi düşünüyorum	8,0	11,3
Tedavim devam ediyor	4,8	0,9
Halimden memnunum / Tedavi olmak istemiyorum	4,5	7,3
Tedavinin işe yarayacağını düşünmüyorum	2,3	1,3
Tedaviye ulaşmak zor ve özel sektörde tedavi olacak maddi gücüm yok	2,2	0,7

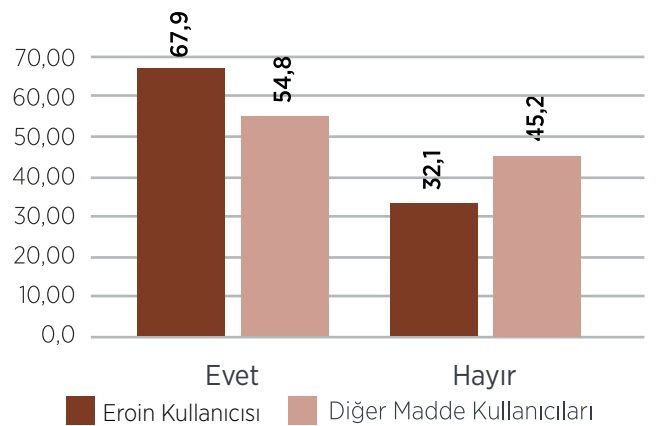
Grafik 2.2.13. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı mı?

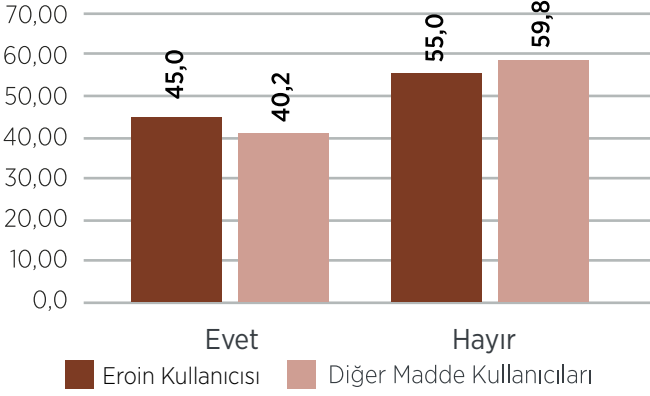
Tablo 2.2.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?

Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı ?	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile ilişkilerim bozuldu	72,0	65,5
Arkadaşlarımla ilişkilerim bozuldu	14,5	15,1
Eşim / Sevgilim ile ilişkim bozuldu	6,9	11,7
Çevremde yalnız bırakıldım	2,3	2,6
İşten çıkarıldım/ İş yerinde problem yaşadım	2,2	3,1
Fiziksel şiddete maruz kaldım	1,6	1,2
Okuldan atıldım	0,3	0,7
İkamet ettiğim yerden çıkarıldım/kovuldum	0,1	0,2

Grafik 2.2.14. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü?

Grafik 2.2.15. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü?

Tablo 2.2.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü

Geçmişte İşlenen Suç	Eroin Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Mala karşı suçlar	51,6	34,1
Kişilere karşı suçlar	42,3	56,5
6136 SKM	5,1	9,0
3713 SKM	1,0	0,4

DEĞERLENDİRME

Eroin Kullanıcısı Profil Analizi

Küresel olarak oldukça karmaşık bir uyuşturucu sorunu ile yüzleşen dünyamız, neredeyse sayılamayacak kadar çok ve çeşitli bir narkotik madde problemi ile karşı karşıyadır. Bugün narkotik maddelerin kullanımı özeld bireyin sağlığı genelde ise toplumsal güvenlik açısından ciddi bir tehdit olarak kabul edilebilir.

Uyuşturucu sorununun net olarak anlaşılması, bu problemin temelinde yer alan narkotik maddelerin özellikleri ile kişi ve çevresi üzerindeki etkilerinin de tam olarak bilinmesi ile mümkün olacaktır.

Uyuşturucu ile mücadelede sorunun tespiti ve çözüm önerilerinin etkin bir biçimde geliştirilebilmesi sürecinde arz, önleme/eğitim ve tedavi/rehabilitasyon faaliyetlerinin amaca uygun şekilde yürütülebilmesi için yapılan genel çalışmalar yanında her narkotik madde kullanıcısına ilişkin özel profillerin oluşturulması bir yandan alandaki çabaları çeşitlendirirken diğer yandan mevcut bakış açılarına farklılık katabilecektir.

Bu yönde Narkolog verileri çerçevesinde "Eroin Kullanıcısı" kişilerin profiliyle ilgili olarak;

Genel olarak uyuşturucu kullanımı ve suçlarında erkek egemen bir durum söz konusudur. Ancak eroin kullanıcılarında metamfetamin kullanıcılarında da olduğu gibi kadınların oranının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Eroin kullananlarda ortalama başlama yaşı diğerlerine göre daha düşüktür.

Bu grupta göze çarpan bir diğer nokta da, metamfetamin kullanıcısı profilinde de görüldüğü gibi iş durumu itibarıyla "işim yok çalışmıyorum/geçimimi başkaları sağlıyor" diyenlerle, özellikle inşaatçı ve hurdacı meslek gruplarındaki oranların yüksekliğidir.

Genel olarak hem uyuşturucu maddeyi ilk denediğinde hem de mevcut medeni durumda bekarların oranının daha yüksek olması bekarların hedef olma potansiyelinin daha yüksek olduğunun bir göstergesidir. Eroin kullanıcısı kişilerde bu durum daha fazla görülmektedir.

Önemli bir husus ise eroin kullanıcılarında "kişisel sorun sebepli başlamanın", "arkadaş ısrarı" ve madde kullanımından kaynaklı "sosyal güçlük çekenlerin" oranının yüksek olmasıdır. Daha detaylı bir incelemede çekilen sosyal güçlüğü bakıldığında en çok aile ilişkilerinin zarar gördüğü ortaya çıkmıştır. Ayrıca "bağımlı" olduğunu kabul edenlerin, "tedavi olmayı isteyenlerin" oranlarının yüksekliği eroin kullanıcılarında çok fazladır. Bu sonuçlar "eroin" maddesinin bağımlılık gücünün ve insandaki fiziksel/ sosyal yıkımının oldukça fazla olduğunu ortaya koyar niteliktedir.

Bu grupta madde kullanımında "metruk yerlerin" ve "arkadaş evinin" en çok tercih edilen alanlar olması dikkat çeken diğer başlıklardır.

Uyuşturucu madde kullanımı sadece uyuşturucu suçlarını değil, beraberinde farklı türden birçok suç da beraberinde getirebilir. Eroin kullanıcısı kişilerde uyuşturucu suçlarından geçmiş zamanda adli işlem geçirenlerin oranı yüksektir. Bunlarda uyuşturucu suçları haricinde diğer suçlardan işlem görme bakımından "mala karşı işlenen suç" oranı da fazladır. Eroine harcanan paranın fazla olması, bu maddeyi kullananları hırsızlık ve yağma gibi suçlara itebilir.

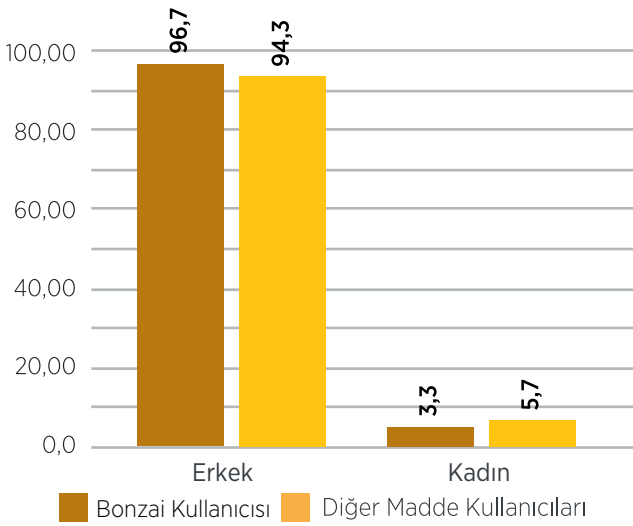
Mevcut çıktıkların uyuşturucu ile mücadele eden tüm çevrelerce alana ilişkin hazırlayacakları önleme projelerinin önceliklerinin belirlenmesinde ve akademik metin hazırlıklarında gereksinim duyabilecekleri birçok konuda bilgi ihtiyacının karşılanması adına faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

2.3. Bonzai (Sentetik Kannabinoid) Kullanıcısı Profil Analizi

Çalışma 2021 yılını kapsamaktadır. Bonzai kullandığını ifade eden şüpheliler ile diğer maddeleri kullandığını ifade edenler kıyaslanmıştır. Anketimiz, şüpheliler hakkında yürütülen adli işlemler tamamlandıktan sonra ve tamamıyla gönüllülük esasına göre uygulanmaktadır.

Rapordaki bulgular mükerrer veriler hariç tutularak, “Hayatının herhangi döneminde madde kullandığını beyan eden” 27.779 kişiden; Bonzai (Sentetik Kannabinoid) kullanıcısı 8.654 kişi ile diğer maddeleri kullanan 19.125 diğer kişinin kıyaslanması ile hazırlanarak sonuçlar çözümlenmiştir.

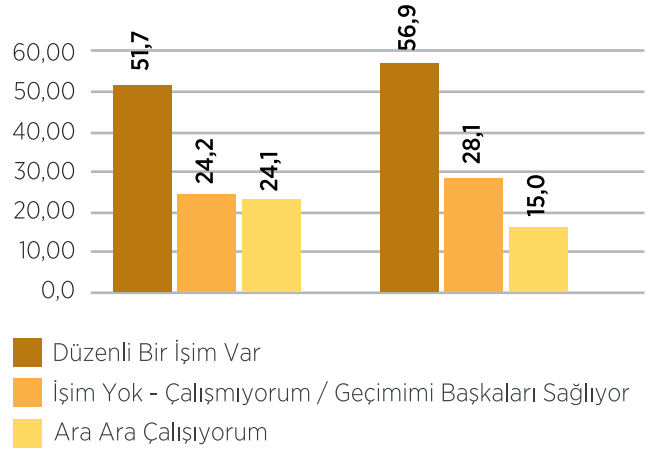
Grafik 2.3.1. Cinsiyet Dağılımı

Tablo 2.3.1. Öğrenim Durumu

Öğrenim Durumu	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Ortaokul ve dengi okul mezunu	39,8	37,6
İlkokul mezunu	32,5	32,2
Lise mezunu	22,4	24,1
Okuryazar (Mezun değil)	2,3	1,2
Üniversite - Yüksekokul mezunu	1,9	3,2
Okumaz-Yazmaz	1,2	1,5
Yüksek Lisans - Doktora mezunu	0,1	0,2

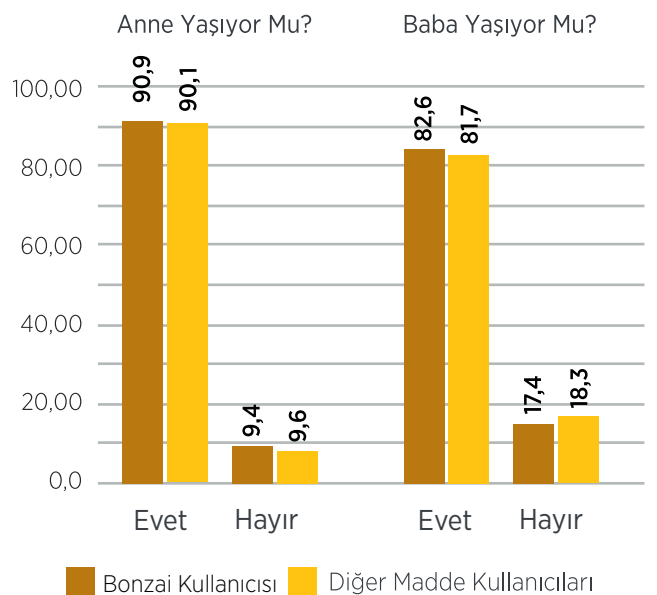
Grafik 2.3.2. İş Durumu

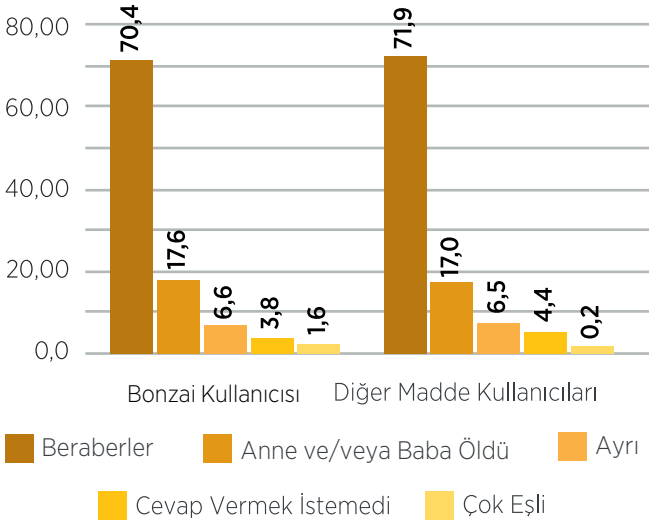
Tablo 2.3.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı

Düzenli Bir İşim Var / Ara Ara Çalışıyorum	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İşçi	12,5	13,5
İnşaatçı	7,8	7,2
Hurdacı	5,1	3,2
Seyyar satıcı	4,4	3,4
Boyacı	4,2	2,0
Esnaf	3,1	5,2
Oto tamirci	3,0	2,9
Taksici	2,6	2,1
Diğer meslekler	57,3	60,5

Grafik 2.3.3. Anne / Baba Yaşıyor Mu?

Grafik 2.3.4. Anne - Baba Birliktelik Durumu

Tablo 2.3.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile fertleri	84,5	87,7
Yalnız	7,7	7,1
Ev arkadaşı/ları	6,2	3,4
Sevgili/Partner	0,6	1,0
Akraba	0,5	0,3
Sokakta/Parkta diğer Evsizlerle	0,4	0,4
Oda arkadaşı (Devlet/Özel/Vakıf Yurdu)	0,1	0,1

Tablo 2.3.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı

Anne Meslek	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Ev hanımı	91,8	92,3
Çiçekçi	1,4	0,6
Emekli	1,1	1,8
Diğer meslekler	5,7	5,3

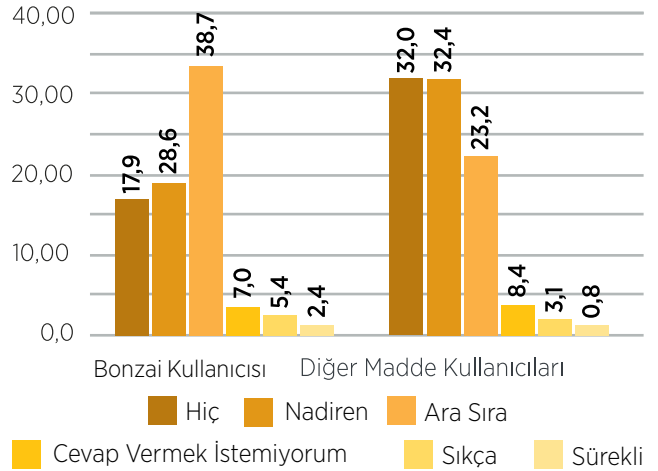
Baba Meslek	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Emekli	20,7	23,2
Düzenli işi yok	16,2	16,6
Esnaf	10,7	8,4
Diğer meslekler	52,4	51,8

Tablo 2.3.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu

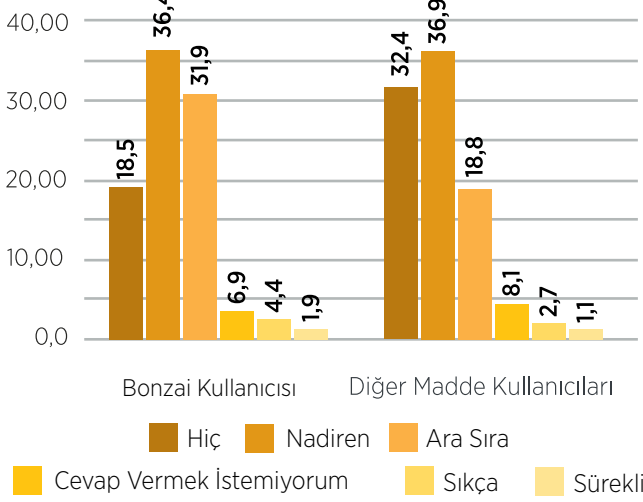
Anne Öğrenim Durumu	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İlkokul mezunu	52,4	47,7
Okuryazar (Mezun değil)	23,5	21,7
Okumaz-Yazmaz	13,2	19,0
Ortaokul ve dengi okul mezunu	8,0	7,9
Lise mezunu	2,6	3,1
Üniversite - Yüksekokul mezunu	0,3	0,6

Baba Öğrenim Durumu	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
İlkokul mezunu	57,8	57,3
Ortaokul ve dengi okul mezunu	19,3	15,6
Okuryazar (Mezun Değil)	12,5	12,5
Lise mezunu	5,8	7,0
Okumaz-Yazmaz	4,0	6,2
Üniversite - Yüksekokul mezunu	0,7	1,3
Yüksek Lisans - Doktora mezunu	-	0,1

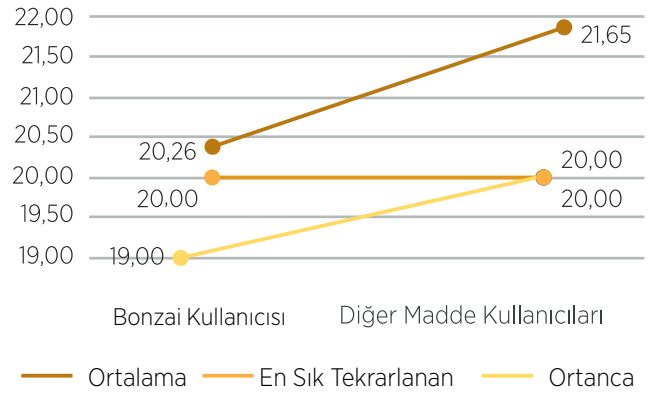
Grafik 2.3.5. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?

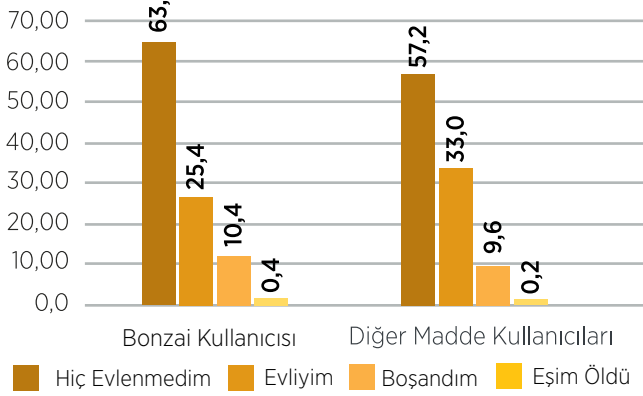
Grafik 2.3.6. Aile İçinde Şiddet Var Mı?

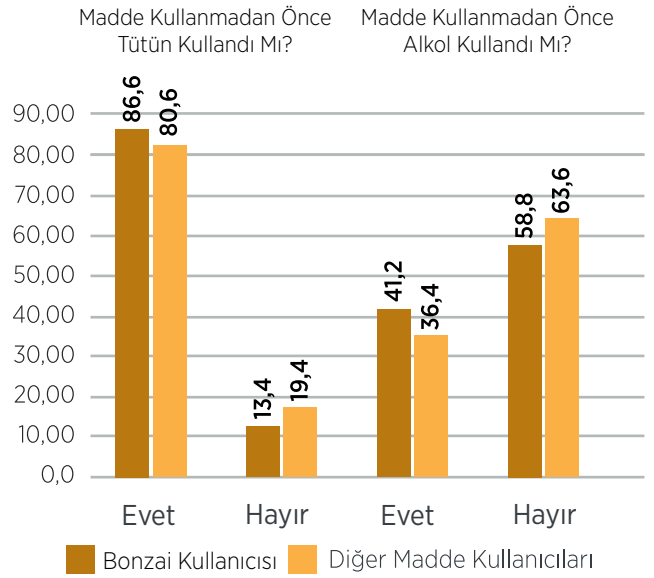
Grafik 2.3.9. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş

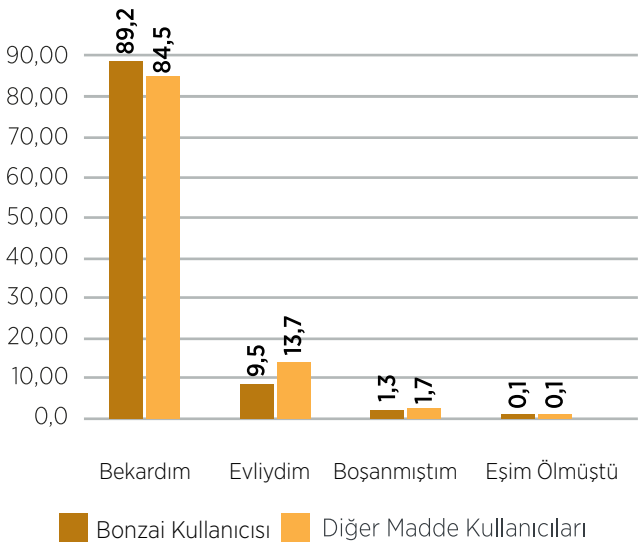
Grafik 2.3.7. Medeni Durumu

Grafik 2.3.10. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı?

Grafik 2.3.8. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu

Tablo 2.3.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde

İlk Denediği Uyuşturucu Madde	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Esrar	70,6	75,1
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	24,8	-
Metamfetamin	1,6	11,0
Eroin	1,0	5,8
Ecstasy	0,9	2,3
Sentetik ecza	0,8	4,4
Captagon	0,1	0,8
Kokain	0,1	0,5
Afyon sakızı	-	0,1

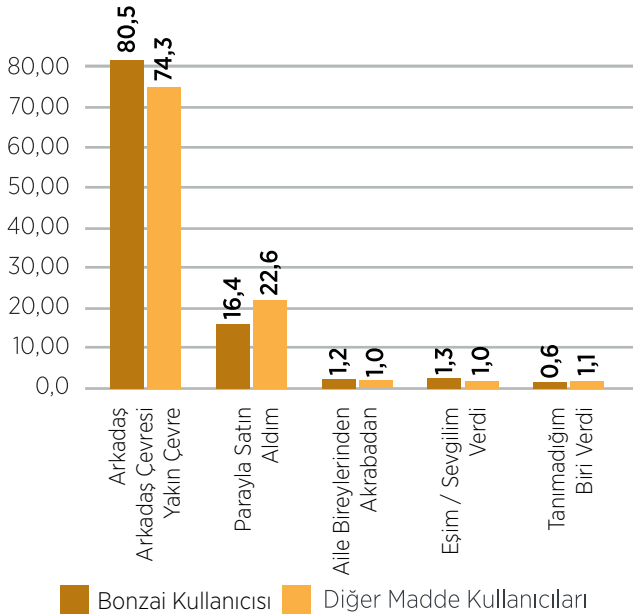
Tablo 2.3.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde

Hâlihazırda Kullandığı Uyuşturucu Madde	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	44,7	-
Esrar	41,3	43,2
Metamfetamin	6,1	24,4
Şu an kullanmıyorum	4,4	11,3
Eroin	2,0	10,4
Sentetik ecza	1,0	7,9
Ecstasy	0,3	1,4
Kokain	0,1	0,7
Captagon	0,1	0,7

Tablo 2.3.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı

Uyuşturucu Madde Kullanım Alanı	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Kendi evi	46,9	44,5
Terk edilmiş yerler/ metruk binalar	26,2	27,2
Arkadaşının evi	11,7	11,7
Araba	6,1	8,8
Park	3,2	3,0
Otel/Motel/Hotel	1,4	0,8
İş yeri	1,2	1,4
Mağara/Çadır vb. yerler	0,6	0,5
Otopark	0,6	0,4
Mezarlık	0,5	0,3
Kahvehane/kafe vb.	0,5	0,3
Ev partileri	0,4	0,4
Alışveriş merkezi (AVM)	0,3	0,1
Okul	0,2	0,2
Umumi tuvalet	0,2	0,2
Eğlence yerleri (bar, pavyon vb.)	0,1	0,2

Grafik 2.3.11. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli

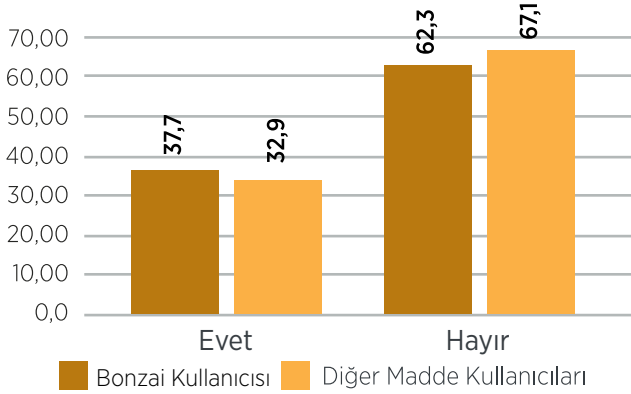
Tablo 2.3.9. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile fertleri	81,5	82,7
Yalnız	10,3	10,9
Ev arkadaşı/ları	6,9	4,6
Sevgili/Partner	0,8	1,4
Akraba	0,4	0,4
Sokakta/Parkta diğer evsizlerle	0,1	-
Oda arkadaşı (Devlet/ Özel/Vakıf Yurdu)	-	-

Tablo 2.3.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Uyuşturucuya Başlama Nedeni	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Merak	27,4	36,6
Kişisel sorunlarım nedeniyle	18,6	15,6
Özenme	18,1	18,4
Arkadaş ısrarı	13,7	13,3
Eğlence/Keyif	11,7	7,2
Aile içi sorunlar nedeniyle	10,2	8,1
Başkaca hastalıklar	0,1	0,6
İnternet/Sosyal Medya/ Televizyon/Sinema	0,1	0,2

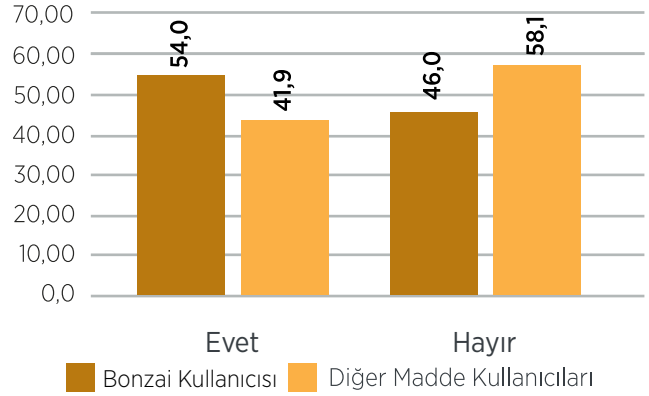
Grafik 2.3.12. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi?

Tablo 2.3.11. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Madde kullanımından dolayı tedavi olmak ister misiniz?	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Tedavi olmak isterim	45,9	34,7
Bağımlı değilim	33,3	43,4
Kendim bırakabileceğimi düşünüyorum	10,5	11,1
Halimden memnunum / Tedavi olmak istemiyorum	6,7	7,0
Tedavinin işe yarayacağını düşünmüyorum	1,7	1,3
Tedaviye ulaşmak zor ve özel sektörde tedavi olacak maddi gücüm yok	1,0	0,8
Tedavim devam ediyor	0,9	1,6

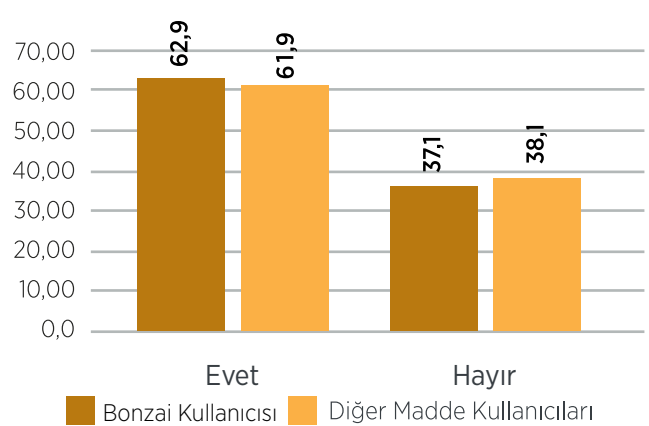
Grafik 2.3.13. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı mı?

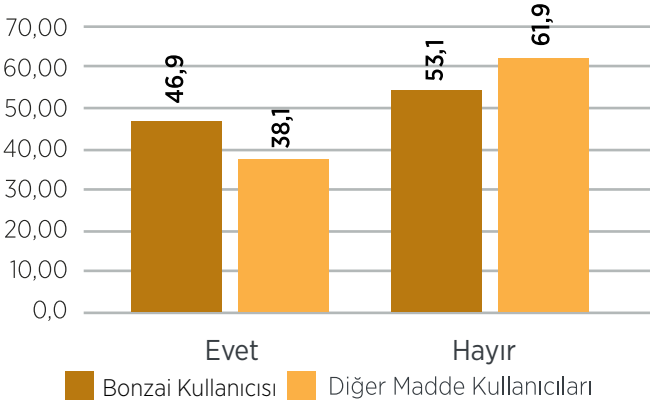
Tablo 2.3.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?

Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı ?	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Aile ilişkilerim bozuldu	67,2	66,4
Arkadaşlarımla ilişkilerim bozuldu	13,5	15,8
Eşim / Sevgilim ile ilişkim bozuldu	10,5	11,0
İşten çıkarıldım/ İş yerinde problem yaşadım	3,8	2,5
Çevremde yalnız bırakıldım	2,4	2,6
Fiziksel şiddete maruz kaldım	1,4	1,1
Okuldan atıldım	1,0	0,3
İkamet ettiğim yerden çıkarıldım/kovuldum	0,2	0,2

Grafik 2.3.14. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü?

Grafik 2.3.15. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü?

Tablo 2.3.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü

Geçmişte İşlenen Suç	Bonzai Kullanıcısı (%)	Diğer Madde Kullanıcıları (%)
Kişilere karşı suçlar	50,9	56,6
Mala sarışı suçlar	39,6	34,8
6136 SKM	9,3	8,0
3713 SKM	0,2	0,6

DEĞERLENDİRME

Bonzai (Sentetik Kannabinoid) Kullanıcısı Profil Analizi

Küresel olarak oldukça karmaşık bir uyuşturucu sorunu ile yüzleşen dünyamız, neredeyse sayılamayacak kadar çok ve çeşitli bir narkotik madde problemi ile karşı karşıyadır. Bugün narkotik maddelerin kullanımı özelden bireyin sağlığı genelde ise toplumsal güvenlik açısından ciddi bir tehdit olarak kabul edilebilir.

Uyuşturucu sorununun net olarak anlaşılması, bu problemin temelinde yer alan narkotik maddelerin özellikleri ile kişi ve çevresi üzerindeki etkilerinin de tam olarak bilinmesi ile mümkün olacaktır.

Uyuşturucu ile mücadelede sorunun tespiti ve çözüm önerilerinin etkin bir biçimde geliştirilebilmesi sürecinde arz, önleme/egitim ve tedavi/rehabilitasyon faaliyetlerinin amaca uygun şekilde yürütülebilmesi için yapılan genel çalışmalar yanında her narkotik madde kullanıcısına ilişkin özel profillerin oluşturulması bir yandan alandaki çabaları çeşitlendirirken diğer yandan mevcut bakış açılarına farklılık katabilecektir.

Bu yönde Narkolog verileri çerçevesinde “Bonzai Kullanıcısı” kişilerin profiliyle ilgili olarak;

Genel olarak uyuşturucu kullanımı ve suçlarında erkek egemen bir durum söz konusudur. Bu durumun bonzai kullanan kişilerde de geçerli olduğu görülmüştür.

Bonzai kullananlarda ortalama başlama yaşı diğerlerine göre daha düşüktür. Genel olarak hem uyuşturucu maddeyi ilk denediğinde hem de mevcut medeni durumda bekârların oranı daha yüksektir. Ayrıca uyuşturucu maddeye başlama nedenleri arasında “eğlence/keyif” ile uyuşturucunun ilk temininde arkadaş/arkadaş çevresi/yakın çevre faktörlerindeki oranların yüksekliği hep birlikte aynı potada değerlendirildiğinde, genç yaşta bekârların hedef olma potansiyelinin daha yüksek olduğu bir görünüm ortaya çıkmaktadır.

Literatürde, uyuşturucu suçlarına karışanların eğitim seviyesinin düşük olduğu söylenir. Narkolog çalışmasında da buna ilişkin sonuçlar elde edilmektedir. Bonzai kullanıcısı kişilerde okuryazar (mezun değil), ilköğretim mezunu, ortaokul ve dengi okul mezunlarının oranlarının diğer madde kullanıcılarına göre yüksekliği dikkat çekicidir.

Bonzai kullanıcılarında “düzenli bir işim var” diyenlerin oranının düşüklüğü, diğer yandan “ara ara çalışıyorum” diyenlerin oranının ve günübirlik işler olarak yapılabilecek hurdacı, seyyar satıcı ve boyacı meslek grupları içerisindeki oranların yüksekliği, bu madde kullanımı ile düzenli çalışma hayatı arasında bir ilişkinin olup olmadığı konusundaki soruyu aklaya getirmektedir.

Bonzai kullanan kişilerde sosyal güçlükler arasında, özellikle “işten çıkarıldım/işten atıldım” ve “okuldan atıldım” diyenlerin oranının fazlalığı göze çarpmaktadır.

Bonzai kullanıcılarının sosyal ve aile yaşamı incelendiğinde, diğer maddeleri kullanan kişilerden çok daha farklı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Anne-baba birlikteliğinin düşük olması, anne-baba arası şiddetin ve aile içi şiddetin yüksek olması bu farklılıklar arasında sayılabilir. Ayrıca uyuşturucu maddeye başlama nedenleri arasında “aile içi sorunlar” faktörünün diğer madde kullanıcılarına göre yüksekliği, bu grupta yer alan kişilerin aile yaşamındaki düzensizliğin bonzai kullanımı ile ne derece ilişkili olup olmadığını düşündürmektedir.

Bu grupta; “kendi evinde” kullanımının yoğunluğu, maddeye başlamadan önce tütün ve alkol kullanımının yüksekliği ve tedavi olmayı isteyenlerin fazlalığı dikkat çekicidir.

Bonzai kullanıcısı kişilerde daha önce hem uyuşturucu suçlarından hem de farklı suçlardan adli işlem geçirenlerin oranının diğer kişilere göre yüksek olduğu görülmektedir. Farklı suçların türüne bakıldığında ise bonzai kullanıcılarında “mala karşı işlenen suç” oranının yüksekliği dikkat çekmektedir.

Mevcut çıktıkların uyuşturucu ile mücadele eden tüm çevrelerce alana ilişkin hazırlayacakları önleme projelerinin önceliklerinin belirlenmesinde ve akademik metin hazırlıklarında gereksinim duyabilecekleri birçok konuda bilgi ihtiyacının karşılanması adına faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

2.4. Cinsiyete Göre Madde Kullanıcısı Profil Analizi

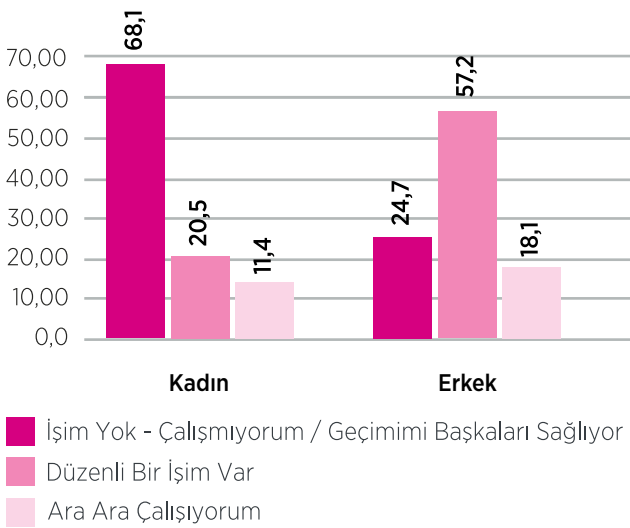
Çalışma 2021 yılını kapsamaktadır. Madde kullandığını beyan eden kadınlar ile madde kullandığını beyan eden erkekler kıyaslanmıştır. Anketimiz, şüpheliler hakkında yürütülen adli işlemler tamamlandıktan sonra ve tamamıyla gönüllülük esasına göre uygulanmaktadır.

Rapordaki bulgular mükerrer veriler hariç tutularak, “Hayatının herhangi döneminde madde kullandığını beyan eden” 1.365 kadın ile 26.414 erkek kullanıcı verileri kıyaslaması ile hazırlanarak çıkarılmıştır.

Tablo 2.4.1. Öğrenim Durumu

Öğrenim Durumu	Kadın (%)	Erkek (%)
Ortaokul ve dengi okul mezunu	35,3	38,3
Lise mezunu	31,9	23,2
İlkokul mezunu	24,5	32,6
Üniversite - Yüksekokul mezunu	4,5	2,7
Okumaz-Yazmaz	2,3	1,4
Okuryazar (Mezun değilim)	1,4	1,6
Yüksek Lisans - Doktora mezunu	-	0,2

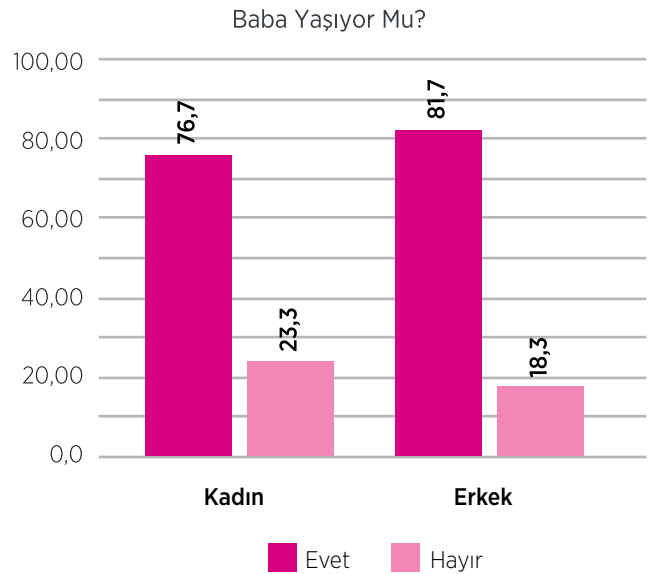
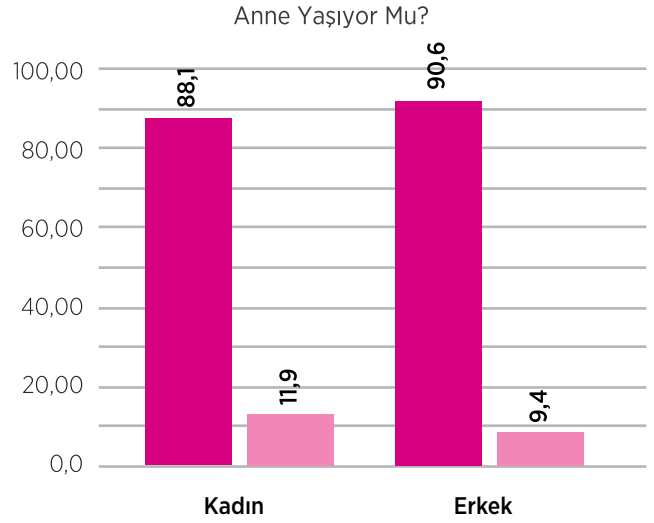
Grafik 2.4.1. İş Durumu

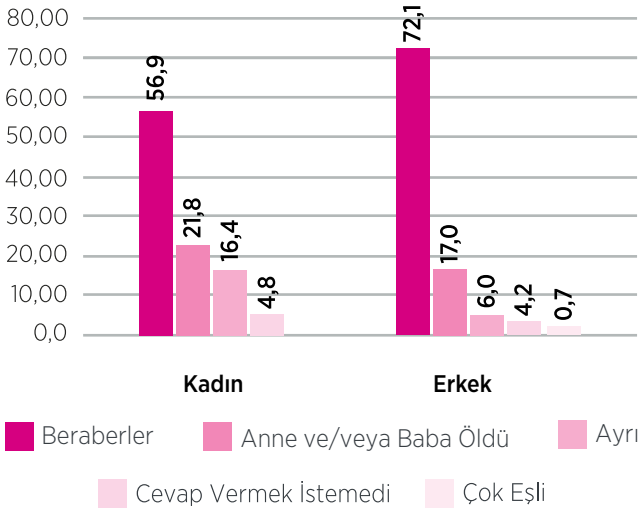
Tablo 2.4.2. İş Durumuna Göre Meslek Dağılımı

Düzenli Bir İşim Var / Ara Ara Çalışıyorum	Kadın (%)	Erkek (%)
Kuaför	11,2	1,1
Garson	9,2	2,5
İşçi	8,7	13,2
Temizlik şirketinde	8,3	0,9
Kasiyer	7,6	1,2
Pazarlama işi	2,8	1,6
Hurdacı	2,5	3,8
Konsomatris	2,3	-
Tekstilci	2,3	1,3
Diğer meslekler	45,1	74,4

Grafik 2.4.2. Anne / Baba Yaşıyor Mu?

Grafik 2.4.3. Anne - Baba Birliktelik Durumu

Tablo 2.4.3. Kiminle Birlikte Yaşıyor

Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	Kadın (%)	Erkek (%)
Aile fertleri	63,2	87,8
Yalnız	15,6	6,9
Ev arkadaşı/ları	12,3	3,9
Sevgili/Partner	7,3	0,6
Akraba	1,0	0,3
Sokakta/Parkta diğer evsizlerle	0,5	0,4
Oda arkadaşı (Devlet/Özel/Vakıf Yurdu)	0,1	0,1

Tablo 2.4.4. Anne / Baba Meslek Dağılımı

Anne Meslek	Kadın (%)	Erkek (%)
Ev hanımı	85,3	92,5
Emekli	2,3	1,5
İşçi	1,8	0,6
Diğer meslekler	10,6	5,4

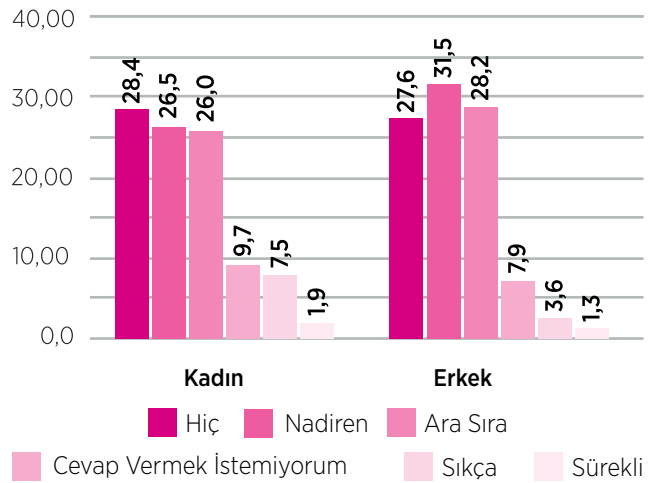
Baba Meslek	Kadın (%)	Erkek (%)
Emekli	22,6	22,4
Düzenli işi yok	20,5	16,2
İşsiz	10,4	9,5
Diğer meslekler	46,5	51,9

Tablo 2.4.5. Anne / Baba Öğrenim Durumu

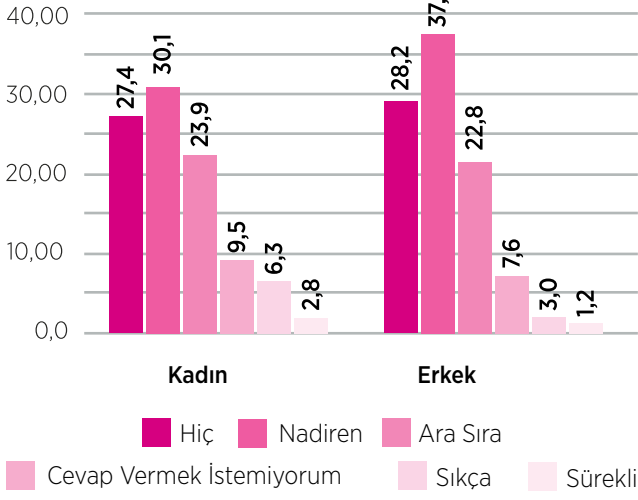
Anne Öğrenim Durumu	Kadın (%)	Erkek (%)
İlkokul mezunu	52,8	49,0
Okuryazar (Mezun değilim)	15,5	22,6
Okumaz-Yazmaz	12,7	17,4
Ortaokul ve dengi okul mezunu	12,2	7,7
Lise mezunu	5,3	2,8
Üniversite - Yüksekokul mezunu	1,4	0,5

Baba Öğrenim Durumu	Kadın (%)	Erkek (%)
İlkokul mezunu	53,6	57,8
Ortaokul ve dengi okul mezunu	20,8	16,5
Okuryazar (Mezun değilim)	8,9	12,7
Lise mezunu	8,9	6,5
Okumaz-Yazmaz	5,1	5,5
Üniversite - Yüksekokul mezunu	2,5	1,0
Yüksek Lisans - Doktora mezunu	0,3	-

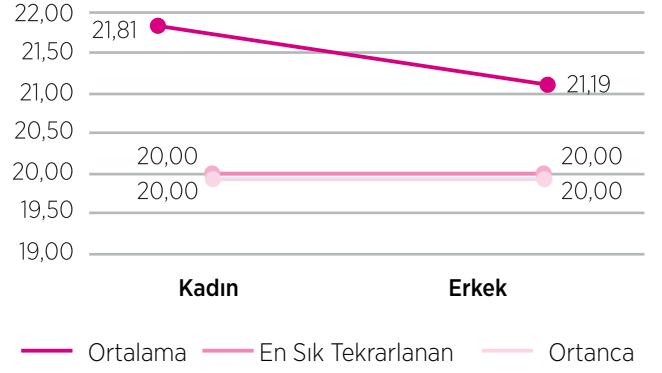
Grafik 2.4.4. Anne ve Baba Arasında Şiddet Var Mı?

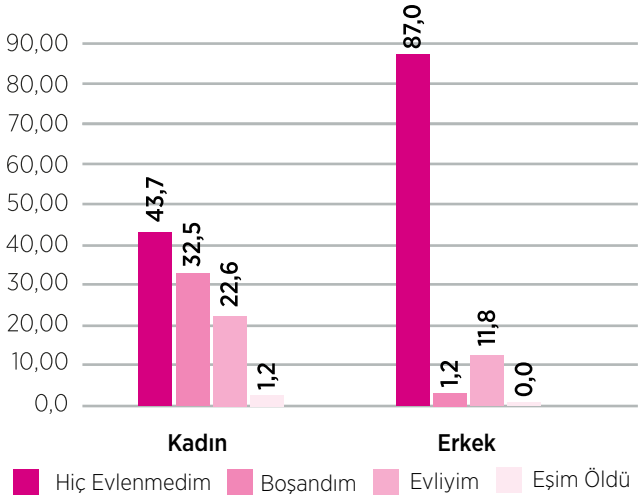
Grafik 2.4.5. Aile İçinde Şiddet Var Mı?

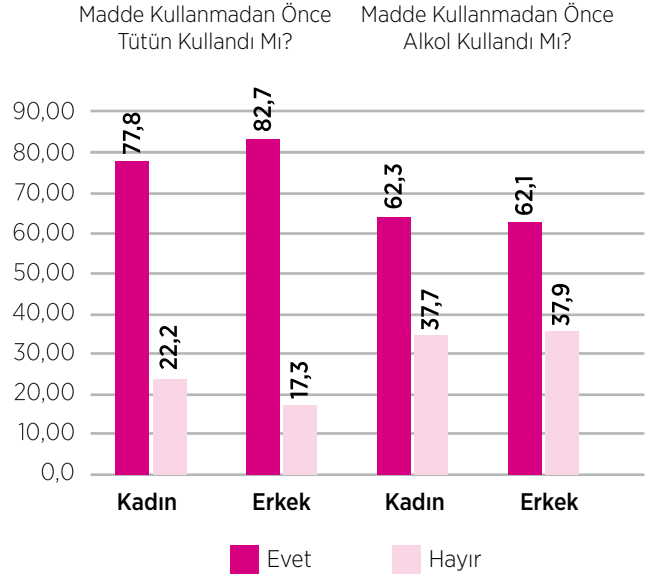
Grafik 2.4.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanmaya Başladığı Yaş

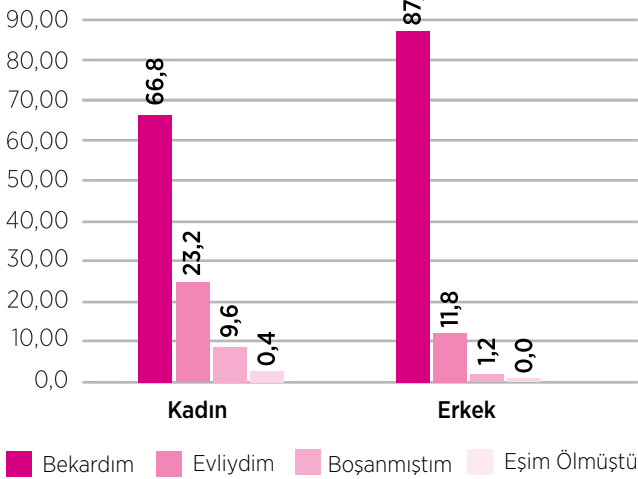
Grafik 2.4.6. Medeni Durumu

Grafik 2.4.9. Uyuşturucu Madde Kullanmadan Önce Tütün ve Alkol Kullanımı Var Mı?

Grafik 2.4.7. İlk Kez Uyuşturucu Kullandığındaki Medeni Durumu

Tablo 2.4.6. İlk Denenen Uyuşturucu Madde

İlk Denediği Uyuşturucu Madde	Kadın (%)	Erkek (%)
Esrar	49,6	74,9
Metamfetamin	20,5	7,4
Eroin	8,7	4,1
Ecstasy	7,0	1,6
Sentetik Ecza	6,7	3,1
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	5,9	7,8
Kokain	1,0	0,4
Captagon	0,6	0,6
Afyon sakızı	-	0,1

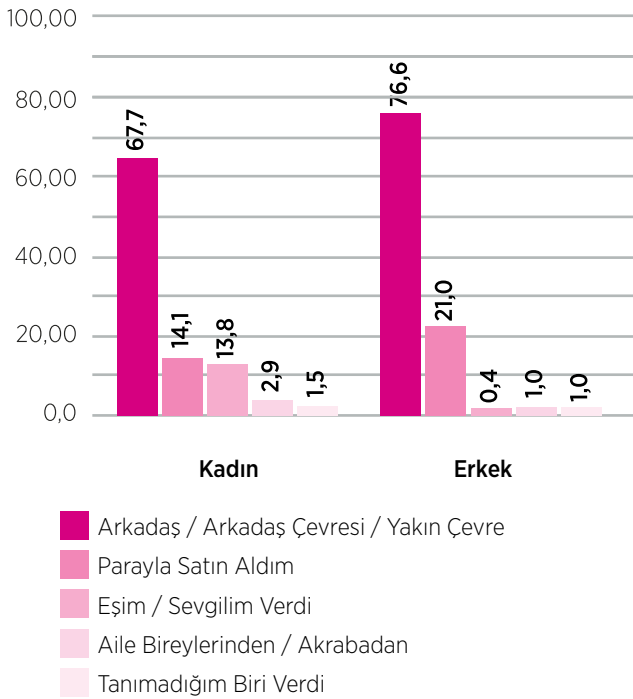
Tablo 2.4.7. Şu Anda Kullanılan Uyuşturucu Madde

Hâlihazırda Kullandığı Uyuşturucu Madde	Kadın (%)	Erkek (%)
Metamfetamin	28,9	18,2
Esrar	25,3	43,5
Şu an kullanmıyorum	16,0	8,8
Eroin	10,9	7,7
Sentetik kannabinoid (Bonzai)	8,0	14,2
Sentetik ecza	7,4	5,6
Ecstasy	2,6	1,0
Kokain	0,7	0,5
Captagon	0,1	0,5

Tablo 2.4.8. Uyuşturucu Maddeyi Kullanım Alanı

Uyuşturucu Madde Kullanım Alanı	Kadın (%)	Erkek (%)
Kendi evi	61,3	44,5
Arkadaşının evi	20,1	11,2
Terk edilmiş yerler/ metruk binalar	9,9	27,8
Araba	3,3	8,2
Otel/Motel/Hotel	2,6	0,9
Ev partileri	1,0	0,4
Park	0,6	3,2
İş yeri	0,3	1,4
Kahvehane/kafe vb.	0,3	0,3
Mağara/Çadır vb. yerler	0,1	0,5
Eğlence yerleri (bar, pavyon vb.)	0,1	0,2
Otopark	0,1	0,5
Umumi tuvalet	0,1	0,2
Okul	0,1	0,2
Alışveriş merkezi (AVM)	0,1	0,1
Mezarlık	-	0,4

Grafik 2.4.10. Uyuşturucu Maddeyi İlk Temin Şekli

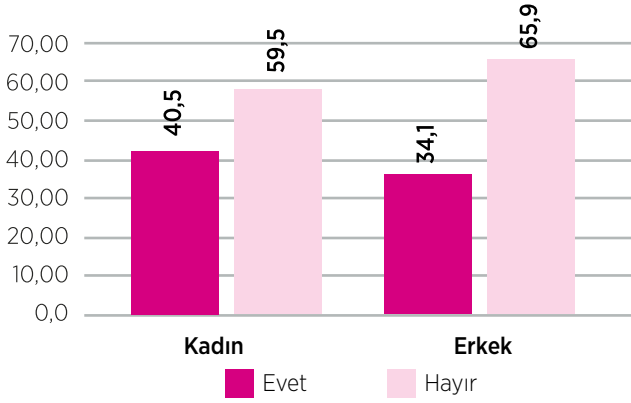
Tablo 2.4.9. Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor?

Uyuşturucu Maddeyi Kendi Evinde Kullananlar Kiminle Birlikte Yaşıyor ?	Kadın (%)	Erkek (%)
Aile fertleri	60,6	83,8
Yalnız	18,9	10,1
Ev arkadaşı/ları	12,0	4,8
Sevgili/Partner	7,3	0,8
Akraba	1,2	0,4
Sokakta/Parkta diğer evsizlerle	-	0,1

Tablo 2.4.10. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Uyuşturucuya Başlama Nedeni	Kadın (%)	Erkek (%)
Merak	25,0	34,2
Kişisel sorunlarım nedeniyle	20,1	16,3
Aile içi sorunlar nedeniyle	18,1	8,3
Özenme	13,5	18,6
Arkadaş ısrarı	11,5	13,5
Eğlence/Keyif	10,7	8,5
Başkaca hastalıklar	1,0	0,4
İnternet/Sosyal Medya/ Televizyon/Sinema	0,1	0,2

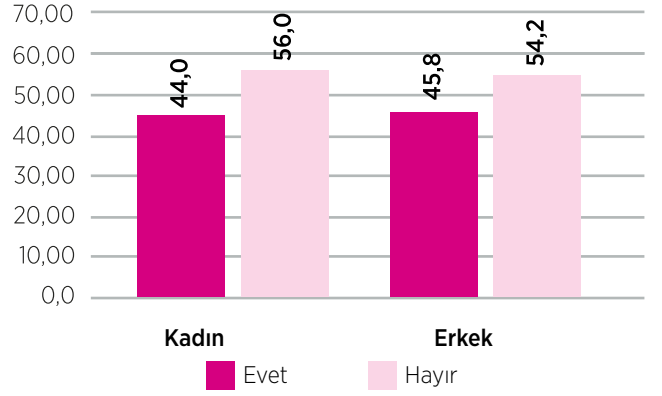
Grafik 2.4.11. Uyuşturucu Maddeyi Kendi İsteğiyle Bırakmayı Denedi Mi?

Tablo 2.4.11. Uyuşturucu Maddeye Başlama Nedeni

Madde kullanımından dolayı tedavi olmak ister misiniz?	Kadın (%)	Erkek (%)
Bağımlı değilim	41,0	40,3
Tedavi olmak isterim	37,2	38,3
Halimden memnunum / Tedavi olmak istemiyorum	8,6	6,8
Kendim bırakabileceğimi düşünüyorum	8,6	11,0
Tedavim devam ediyor	1,8	1,3
Tedavinin işe yarayacağını düşünmüyorum	1,5	1,4
Tedaviye ulaşmak zor ve özel sektörde tedavi olacak maddi gücüm yok	1,3	0,9

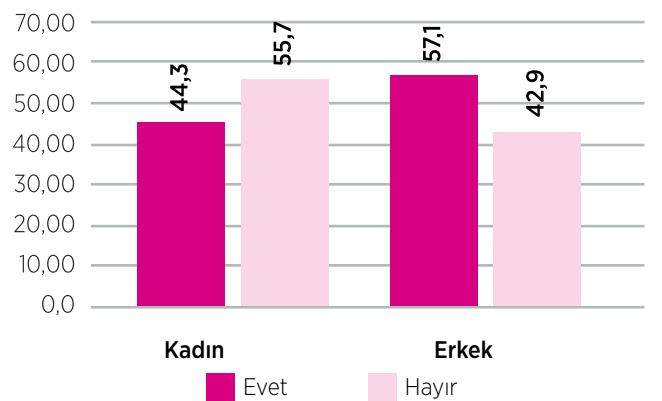
Grafik 2.4.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Sosyal Güçlkle Karşılaştı mı?

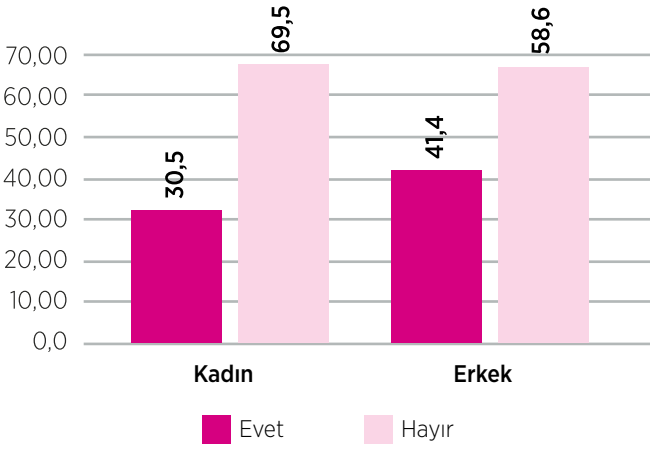
Tablo 2.4.12. Uyuşturucu Madde Kullandığı İçin Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı?

Ne Tür Sosyal Güçlkle Karşılaştı ?	Kadın (%)	Erkek (%)
Aile ilişkilerim bozuldu	66,2	66,7
Arkadaşlarımla ilişkilerim bozuldu	17,0	14,9
Eşim / Sevgilim ile ilişkim bozuldu	9,5	10,9
Çevremde yalnız bırakıldım	3,0	2,5
Fiziksel şiddete maruz kaldım	2,3	1,2
İşten çıkarıldım/İş yerinde problem yaşadım	1,0	3,1
Okuldan atıldım	0,5	0,6
İkamet ettiğim yerden çıkarıldım/kovuldum	0,5	0,2

Grafik 2.4.13. Geçmişte Uyuşturucu Suçlarından Adli İşlem Gördü Mü?

Grafik 2.4.14. Geçmişte Farklı Bir Suçtan Adli İşlem Gördü Mü?

Tablo 2.4.13. Hangi Farklı Suç Türünden İşlem Gördü

Geçmişte İşlenen Suç	Kadın (%)	Erkek (%)
Kişilere karşı suçlar	70,5	54,0
Mala karşı suçlar	27,4	36,8
6136 SKM	1,9	8,7
3713 SKM	0,2	0,5

DEĞERLENDİRME

Cinsiyete Göre Madde Kullanıcısı Profil Analizi

Günümüz dünyasında uyuşturucu ile mücadele çabaları içerisinde özellikle son dönemlerde öne çıkan çalışmalardan biri de cinsiyete göre madde kullanım eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu yönde yapılacak ulusal çalışmalara katkı sağlaması yönünde Narkolog 2022 Analiz Raporu çerçevesinde “Cinsiyete Göre Madde Kullanım” profili de incelenmiştir.

Örneklem içerisinde yaklaşık %5’lik bir orana sahip kadın kullanıcıların, profil ve madde kullanım eğilimleri bakımından %95 orana sahip erkek kullanıcılara göre önemli farklılıklara sahip oldukları görülmüştür.

Cinsiyet profili ile ilgili olarak;

Kadınlarda erkeklere göre lise ve üniversite-yüksek okul mezunlarının fazla olduğu, benzer şekilde kadın kullanıcıların anne ve baba öğrenim durumlarına bakıldığında, erkek kullanıcıların ebeveynlerinden daha yüksek bir öğrenim durumu gözlemlenmektedir.

Madde kullanan kadınların erkeklere göre, uyuşturucu maddeye başlama yaş ortalaması daha yüksektir. Madde kullanmaya başlama sebeplerinde “bir sorun” ve “arkadaş ısrarı” sebebi ile başlama oranının kadınlar arasında yaygın olduğu görülmektedir.

İlk denenen maddelere bakıldığında kadın kullanıcıların, erkeklere göre çok daha ağır uyuşturucular ile başladığı ve devam ettiği dikkat çekmektedir. Metamfetamin, eroin, kokain ve ecstasy gibi ağır uyuşturucularla kullanıma başlama ve devam etme erkeklere göre çok yaygındır. Erkeklerde ise kadınların aksine esrar ön plandadır.

Madde kullanımı sebeplerinde işsizliğin bir sebep olduğu fakat doğrudan etkili olmadığı söylenebilir. Ancak kadınlardaki işsizlik oranı erkeklere göre çok daha fazladır. Çalışan kadınlara bakıldığında en sık görülen meslekler, garsonluk, işçilik, kuaförlük, kasiyerliktir. Ayrıca bu gruptaki kullanıcıların anne mesleği incelendiğinde “ev hanımı” oranı, erkeklere oranla daha düşüktür.

Kadın kullanıcıların aile yapısı incelendiğinde çarpıcı sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Anne - baba arası şiddet, aile içi şiddet ve anne-baba boşanmalar, erkek ebeveynlerine göre çok fazladır. Kadınların hem mevcut hem de maddeyi ilk denediği zamanki medeni durumunda evli veya boşanmış olanların yüksek olması, genel anlamda evli kadınların uyuşturucu kullanımı bağlamında daha riskli grup olduğu yönünde bir izlenim ortaya koymaktadır.

Kadın kullanıcılarında yalnız yaşama, ev arkadaşı ile yaşama ve sevgili/partner ile yaşama oranı fazladır. Erkeklerde ise tam aksine aile bireyleri ile birlikte yaşayanlar fazladır. Kadınlardaki ilk temin şeklinde “eşim/sevgilim verdi” diyenlerin oranı yüksek iken erkeklerde “bir arkadaştan” temin etme şekli ön plana çıkmaktadır.

Madde kullanım alanlarına bakıldığında kadınların, “kendi evinde”, “arkadaşının evinde” ve “otel/motel/hotelde” kullanım oranı fazladır. Kendi evinde madde kullanan kadınlarda “yalnız”, “sevgili/partner ile” ve “ev arkadaşı ile” yaşıyorum diyenlerin oranının erkeklere göre çok daha fazla olduğu görülmektedir.

Yine, uyuşturucu dışında başka bir suçtan adli işlem görme oranı kadınlarda daha düşüktür. Ancak farklı bir suça karıştığını söyleyenlerde “kişilere karşı işlenen suçların” fazlalığı dikkat çekmektedir.

Mevcut çıktıkların uyuşturucu ile mücadele eden tüm çevrelerce alana ilişkin hazırlayacakları önleme projelerinin önceliklerinin belirlenmesinde ve akademik metin hazırlıklarında gereksinim duyabilecekleri birçok konuda bilgi ihtiyacının karşılanması adına faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

SONUÇ

Uyuşturucu ile mücadele; önleme/eğitim, arzla mücadele, tedavi ve rehabilitasyon aşamalarında eş zamanlı etkin mücadeleyi gerektiren bütüncül bir alandır. Bu alanda yürütülen çalışmaların başarıya ulaşmasında sadece kurum/kuruluşların değil aynı zamanda tüm toplum kesimlerinin ortak hareket etmesi gereklidir.

Bu gereklilik bizleri bir yandan faaliyet alanları içerisinde bilimsel gerçekler üzerinde çalışmaya iterken diğer yandan da edinilen bilgi ve tecrübenin paydaş kurumlar ve kişilere aktarılmasına yönlendirmektedir. Uyuşturucu ile etkin mücadele, sorununun iyi anlaşılması ve çözüme ilişkin doğru yöntemlerin kullanılmasını gerektirmektedir.

Bu anlayıştan hareketle, uyuşturucu madde suçlarının arkasında yatan nedenlerin ve risk faktörlerinin belirlenmesi yoluyla uyuşturucuya karşı daha güçlü bir mücadelenin sağlanmasını amaçlayan ve sunduğu kapsamlı analizlerle alanda bir ilk olma özelliği taşıyan Narkolog Projesi hayata geçirilmiştir.

Uyuşturucu suçları ve madde kullanımı erkek egemen bir durumdur ve kadınların bundan erkeklere göre daha uzak olduğu görülmektedir.

Uyuşturucu suçlarına karışanların eğitim durumu yüksek değildir. Bunların ebeveynlerinin eğitim seviyesi ise kendilerinden daha da düşüktür.

Uyuşturucu suçlarına karışanların annelerinin %92,2'si ev hanımıdır.

Uyuşturucuya başlama nedenleri arasında “merak, özenme, kişisel sorunların nedeniyle ve arkadaş ısrarının” önde gelmektedir. Bu nedenler, etkili bir eğitim/önleme çalışmasıyla törpülenebilir.

Uyuşturucunun ilk temini büyük çoğunlukla bir arkadaş veya yakın çevreden yapılmaktadır.

Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de ilk denenen uyuşturucu madde esrardır. Ancak sadece esrar kullanımında kalanların oranı düşük görülmektedir. Başka bir deyişle, esrar ile madde kullanmaya başlayanların, daha ağır ve kimyasal narkotiklere kayma oranları yüksektir. Buna bağlı olarak esrar, daha ağır uyuşturuculara geçiş için basamak niteliği taşıyabilir. Ayrıca madde kullanmadan önce tütün kullanım yaygınlığının yüksek olması sebebiyle, tütün kullanımını da madde kullanımı açısından basamak olarak göstermek mümkündür.

Uyuşturucu kullananların çoğunluğu uyuşturucu suçlarına ve diğer suçlara karışmaktadır. Dolayısıyla bu alanda sürdürülen mücadelede madde kullanımına sadece bir sağlık problemi olarak değil, ciddi bir güvenlik sorunu olarak da bakılmasının gerekliliği gibi dikkat çekici bir sonuca ulaşılmaktadır.

Mevcut çıktılarını; uyuşturucu ile mücadele eden çevrelerce alana ilişkin hazırlanacak önleme projelerinde, akademik çalışmalarda ihtiyaç duyulabilecek konularda ve vatandaşlarımızın madde bağımlılığı konusunda bilgi ve farkındalık düzeylerinin artmasında faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Narkolog Projesi 2022 Analiz Raporu, sadece uyuşturucu ile mücadele eden kurumlar veya akademik çalışmalar için değil, çocuklarını uyuşturucu bağımlılığı ve suçlarından uzak tutma arzusuna sahip ebeveynler için de kılavuz bir kaynak niteliğindedir.

Analiz ve değerlendirmelerimiz, okuyucuların yapacağı eleştiri ve katkılarla güncellenebilecektir.

NDB

NARKO

| narkotiksmdb

| narkotik.pol.tr

| tubim@egm.gov.tr